

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

**СЕКТОРНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ
В НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ –
„Е-ОСИГУРЯВАНЕ” 2018 – 2025 г.**

Национален осигурителен институт

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Таблица на промените

Дата	Автор	Версия	Описание на промяната
17.07.2018	НОИ	1.0	Разработен документ
02.08.2018	Експертен съвет за интеграция на информационните ресурси към Министерството на електронното управление	-	Одобрение
14.02.2019	НОИ	1.1	Отразени са структурните промени в НОИ и организационната структура
10.07.2019	НОИ	1.2	Въз основа на постъпили препоръки от МЕУ, МФ и МЗХ преди внасяне на проект на РМС
06.12.2021	НОИ	2.0	Актуализация в съответствие с изискванията към съдържанието на стратегиите за развитие на електронното управление по области на политики на МЕУ, текущото състояние на информационните и комуникационните технологии в НОИ, планирано развитие и настъпили структурни промени в НОИ
17.01.2022	НОИ	2.1	Актуализация в съответствие с бележки и коментари на МЕУ в хода на съгласуване

Използвани съкращения

ЕИК	Единен идентификационен код
ЕИССО	Единна информационна система на социалното осигуряване
ЕО	Европейска общност
ЕПЕУ	Единен портал за електронни услуги на НОИ
ЕС	Европейски съюз
ИКО	Идентификационен код на осигурител
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСЕОСОИ	Информационна система за електронен обмен на социално-осигурителна информация
ИТ	Информационни технологии
КЕП	Квалифициран електронен подпис
НОИ	Национален осигурителен институт
НС	Надзорен съвет на НОИ
ПИК	Персонален идентификационен код
СУ	Съвет на управителя
ТПИПМВ	Технологична платформа за информационно и процесно между-ведомствено взаимодействие
EESSI	Electronic Exchange of Social Security Information ¹
ITIL	Information Technology Infrastructure Library
RINA	Reference Implementation for a National Application ²

¹ Система за обмен на социалноосигурителна информация

² Образец на софтуерно приложение за свързване

Съдържание

Таблица на промените	2
Използвани съкращения	3
Съдържание	4
Въведение	6
1. Стратегически фактори за развитие на електронното управление в НОИ.....	7
1.1. Стратегически документи и инициативи на европейско ниво.....	7
1.2. Стратегически документи и инициативи на национално ниво.....	8
1.3. Други фактори, обуславящи цифровизацията и прилагането на ИКТ в НОИ.....	9
2. Анализ на текущото състояние.....	13
2.1. Компетенции и организационна структура	13
2.2. Правна рамка	19
2.3. Технологична рамка	19
2.3.1. Прилагане на процесно-ориентиран подход.....	20
2.3.2. Единна информационна система на социалното осигуряване.....	20
2.3.3. Предоставяне на електронни (административни) и справочни услуги	23
2.3.4. Междуведомствен обмен	24
2.3.5. Информационни ресурси на е-управление	24
2.3.6. Електронен обмен на данни за социалната сигурност в ЕС	28
2.3.7. Инфраструктура и хардуерно обезпечаване.....	29
2.3.8. Приложение на иновативни технологии в НОИ	30
2.4. Участници и заинтересовани страни	30
2.5. SWOT анализ	32
3. Визия за развитие на „е-осигуряване“	35
4. Водещи принципи при изпълнение на стратегията	36
5. Модел на развитие на „е-осигуряване“	38

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

6.	Специфични цели на „е-осигуряване“	40
7.	Мерки за постигане на целите и очакваните резултати	43
8.	Източници на финансиране на изпълнението на стратегията	58
9.	Подход за управление на стратегията	59
9.1.	Координация и контрол	59
9.2.	Партньорство със заинтересованите страни и публичност	61
9.3.	Процедура по одобрение и актуализация на стратегията	62
	Приложения	64

Въведение

Секторна стратегия за развитие на електронното управление в Националния осигурителен институт – „е-осигуряване“ 2018-2025 г. (накратко, Секторна стратегия „е-осигуряване“ 2018-2025) е създадена от Националния осигурителен институт (НОИ) като секторен стратегически документ в областта на политиката за социално осигуряване и е в съответствие със Стратегията за развитие на електронното управление в Република България 2019-2025. Секторната стратегия „е-осигуряване“ отразява **визията за развитие на информационните и комуникационните ресурси в НОИ за целите на администриране и управление на държавното обществено осигуряване в Република България по електронен път** (т.нар. „е-осигуряване“). Има за цел да предложи общата стратегическа рамка за постигане на цифрова трансформация на Института и неговата дейност в съответствие с актуалните европейски принципи за електронно управление, политиките за развитие му на национално ниво, правилата за координация на системите за социална сигурност и действащата нормативна уредба.

Секторна стратегия „е-осигуряване“ очертава **технологичните приоритети** на НОИ за реализирането му като функционираща е-осигурителна институция към 2025 г. Определя модела, водещите принципи при изпълнение на поставените цели, конкретните мерки за постигането им и очаквани резултати.

Секторна стратегия „е-осигуряване“ определя **подхода за управление**, ясно описващ механизмите за координация и контрол по изпълнение на поставените цели и мерки, взаимодействието със заинтересованите страни и начините и сроковете за актуализация на стратегията, при необходимост.

За ефективното планиране на изпълнението на стратегическите и специфичните цели на „е-осигуряване“ е разработена подробна **Пътна карта** на проектно ниво за същия период (2018-2025 г.).

1. Стратегически фактори за развитие на електронното управление в НОИ

1.1. Стратегически документи и инициативи на европейско ниво

Секторна стратегия „е-осигуряване“ отчита следните основни европейски стратегически и програмни документи в областта на електронното управление:

- Стратегия за цифров единен пазар за Европа, 2015 г.;
- Европейска рамка за оперативна съвместимост, 2017 г.;
- Талинска декларация за е-управление, приета на министерската среща по време на Естонското председателство на Съвета на ЕС на 6 октомври 2017 г.;
- Декларация за сътрудничество в Европейското пространство за блокчейн, 2018 г.;
- Берлинска декларация за цифровото общество и цифрово управление, основано на ценности, подписана на министерска среща по време на Германското председателство на Съвета на ЕС на 8 декември 2020 г.;
- Европейска стратегия за данните, 2020 г.;
- Стратегия на ЕС „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“, 2020 г.;
- Стратегия на ЕС за киберсигурност за цифровото десетилетие, 2020 г.;
- Бяла книга за изкуствения интелект — Европа в търсене на високи постижения и атмосфера на доверие, 2020 г.;
- Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие, 2021 г.;

ведно с периодични доклади и изследвания на международни и европейски структури в областта на електронното управление, навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото и др., които дават основата за принципите и приоритетите за развитие на електронно управление и в частност – на „е-осигуряване“.

Предприетите европейски инициативи в областта на модернизацията на публичния сектор и приложението на иновативни технологии в публичната администрация акцентират върху изграждането на ориентирано към услуги, надеждно и иновативно електронно управление с високо ниво на защита на данните, цифровите права и етичните стандарти.

В допълнение, Секторна стратегия „е-осигуряване“ 2018-2025 взема предвид и ключови стратегически документи и цели в областта на социалната сигурност, както следва:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

- Резолюция на Европейския парламент от 19 януари 2017 г. относно европейски стълб на социалните права;
- Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно силна социална Европа за справедливи промени; и
- официални документи, одобрени от Административната комисия за координация на системите за социална сигурност, оперираща на европейско ниво.

С правилата на ЕС за координация на системите за социална сигурност държавите-членки се призовават да използват цифрови технологии за обмен, достъп и обработка на данните, необходими за прилагането на тези правила, както и да предоставят лесни за използване услуги на мобилните лица, в съответствие със стратегията на Европейския съюз в областта на цифровите технологии, в която са посочени целите и мерките за подкрепа на цифровата трансформация на публичните администрации, за постигане на трансгранична оперативна съвместимост и улесняване на взаимодействието с гражданите.

1.2. Стратегически документи и инициативи на национално ниво

Секторна стратегия „е-осигуряване“ отчита следните национални стратегически и програмни документи:

- Национална програма за развитие: България 2030;
- Национален стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030 г.“;
- Актуализирана Стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2019-2025 г.;
- Актуализирана Национална стратегия за киберсигурност „Киберустойчива България 2023“;
- Базисен модел на комплексно административно обслужване, 2013 г.;
- Концепция за регистрова реформа, актуализация от 2021 г.;
- Архитектура на електронното управление в Република България, 2019 г.;
- Единна политика за информационните ресурси на електронното управление на Република България, 2021 г.;
- Стратегия за развитие на Националния осигурителен институт за периода 2018-2022 г.;
- Стратегия за управление на риска в Националния осигурителен институт;

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

- Стратегия за въвеждане на процесно-ориентирания подход в управлението на НОИ и прилежащ План за въвеждане на процесно-ориентиран подход в управлението на НОИ.

Описаните документи припознават и доразвиват европейските принципи, като – измежду други цели – въвеждат единна визия в областта на електронното управление за трансформация на предоставяне на електронни административни услуги, ориентирани към потребителя, цялостна цифрова трансформация на публичния сектор, основана на данни, в т.ч. изграждане на цифрова администрация, въвеждане и поддържане на високо ниво на мрежова и информационна сигурност и изграждане и поддръжка на споделени ресурси на електронното управление. Прилагането на рамката, очертана в националната визия за прилагане на политиката по електронно управление, е задължителна по отношение на стратегиите на публичните институции.

1.3. Други фактори, обуславящи цифровизацията и прилагането на ИКТ в НОИ

През 2020 г. разпространението на COVID-19 предизвика значителни икономически и социални последици, сред които сериозно ограничаване на обществения живот, придвижването и бизнес активността, рязко съкращаване на заетостта и ръст на безработицата и съществени трудности пред възможностите за работа в други икономики. Предприеха се извънредни действия и мерки за запазване здравето на населението, съхраняване на работните места в най-засегнатите сектори, подкрепа за доходите на уязвимите групи и подпомагане на бизнеса и домакинствата.

Българската социалноосигурителната система показва важното си значение за ограничаване на социално-икономическите последици от пандемията и решаващата си роля при осигуряване на адекватна защита на гражданите и бизнеса. Освен защитата срещу безработица, чрез осигурителната система бяха приложени и мерките за запазване на заетостта, въведени за преодоляване и намаляване на негативните последици от разпространението на COVID-19. Наложително беше и предприемането на действия с цел спазване на въведените ограничителни мерки за намаляване на рисковете от заразяване и осигуряване на административното обслужване на клиентите. Това наложи вземането на адекватни решения и преподреждането на редица приоритети в дейността на Националния осигурителен институт, като водеща остава задачата да се улесни и разшири достъпът на гражданите до предоставяните услуги, като същевременно се съхрани здравето и живота на работещите в него служители.

- В Института се предприеха, измежду други: извънредни мерки за облекчаване на административните процедури за достъп до обезщетения и помощи; разширяване на алтернативните форми за дистанционен контакт с Института, включително във връзка с предлагането на над 70 електронни услуги;

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

разширяване на услугите на Контактния център на НОИ с единен телефонен номер за цялата страна и електронна поща; и др.

- Създадоха се необходимите условия всички заявления, жалби и други документи във връзка с парични обезщетения, помощи, пенсии, гарантирани вземания и издаване на документи от осигурителния архив на НОИ, да се подават по електронен път, по реда на Закона за електронното управление, с квалифициран електронен подпис (КЕП), с персонален идентификационен код (ПИК) или чрез лицензиран пощенски оператор.
- Във връзка с осъществяваните мерки, своевременно са разработени информационни системи за автоматизиране вътрешния ход на процесите и нови справочни услуги, които са достъпни на уеб-сайта на НОИ чрез ЕИК или код по БУЛСТАТ и идентификационен код на осигурител (ИКО), насочени към работодателите за изплатените компенсации по мерките за запазване на заетостта.
- Като друга антикризисна мярка от месец август 2020 г. влязоха в сила изменения и допълнения в Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване, които въведоха подаване по електронен път на всички необходими документи за изплащане на парични обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване.
- Със стартирането от месец декември 2020 г. на нова електронна услуга е възможно издаване на ПИК онлайн. Реализира се чрез подписване на заявлението в реално време (онлайн) през мобилен телефон с мобилен КЕП. С тази услуга ПИК се издава и активира на момента и може да се използва веднага от лицата.

Ограничаването на социалните контакти и изискването за дистанция между хората се оказва с пряк ефект върху работата на НОИ и формите за достъп до услугите му. Данните от национално представително социологическо проучване, проведено от Алфа Рисърч през месец април 2020 г., сочат, че преди въвеждането на ограничителните мерки съотношението между посещенията „на място“ и достъпа до уеб-сайта на НОИ за получаване на желаната услуга е било две към едно. Около 50% от ползвателите услугите на НОИ посочват първата опция, а 25% се поставят в другата група. След промяната на ситуацията обаче, в предпочитана форма за контакт с Института се превръщат онлайн справките и електронните административни услуги, като съотношението се запазва същото, но вече в полза на дистанционния достъп.

Увеличаването на дела на хората, ползващи услугите на НОИ по електронен път, е пряко обвързано и с положителния ръст на дигитализацията³ и дигиталните умения⁴ сред населението през последните години. Въпреки сравнително слабите резултати

³ eGovernment Benchmark 2020, Country Factsheets - Bulgaria, достъпен на адрес:

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/egovernment-benchmark-2020-egovernment-works-people>

⁴ Digital Economy and Society Index 2020, достъпен на адрес:

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

спрямо средното на европейско ниво, налице е тенденция за постоянно увеличение на показателите по тези метрики през годините, макар и с по-бавни темпове от необходимото.

Наблюдава се ежегодно увеличение на дела на постъпилите данни по електронен път, за сметка на по-малкия дял на тези, постъпили на хартиен и електронен носител. Делът на постъпилите по електронен път данни за 2020 г., освен в следствие на антикризисните мерки срещу разпространението на COVID-19, допълнително нараства и вследствие на приетите през 2020 г. изменения и допълнения в Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване, съгласно които удостоверенията, приложения № 9, 10 и 11 към наредбата, се подават само по електронен път чрез използване на КЕП на подателя.

Изменящото се законодателство в областта на информационните технологии и развитието на информационните ресурси на електронното управление на национално ниво,⁵ както и технологичните тенденции, пряко свързани с нуждите и уменията на потребителите на услуги на НОИ, водят до непрекъснато развитие на процесите по цифровизацията и прилагането на ИКТ и на наличните технологични решения в Института до привеждането им в съответствие с нововъзникващите потребности.

Широкото използване на изкуствен интелект и разпределени технологии (блокчейн) и напредъкът на обещаващи приложения в областта на автоматизацията, езиковото и машинното обучение и киберсигурността предлагат нови възможности в публичния сектор при дългосрочно намаляване на разходите и по-добри обществени услуги. Редица европейски институции внедряват или пилотно тестват различни технологични решения и нови модели на взаимодействие и споделяне на данни между гражданите, бизнеса и администрацията в дигитална среда – за целите на по-ефективното и надеждно управление на специализираните дейности и/или предоставянето на услуги на своите потребители. Например, въвеждането на блокчейн технологии е ключово за установяване на идентичности при публични услуги от висок обществен интерес, каквито са и осигурителните услуги, предлагани от НОИ; в редица държави-членки се развиват удостоверителните услуги за целите на доказване на осигурителен стаж и доход и пенсионните производства и т.н. Добрите резултати и повишеното доверие на потребителите вследствие на тези реформи насърчават НОИ да

⁵ *Националната програма за развитие: България 2030 (България 2030)* предвижда през следващото десетилетие фокусът да бъде поставен върху намаляване на административната тежест и повишаването на качеството на предоставяните услуги. Ще продължат усилията за разширяване на: каналите, по които гражданите и бизнеса могат да получават услуги в съответствие с техните потребности; възможностите за взаимодействие и комуникация между гражданите и бизнеса от една страна и администрацията от друга, както в процеса по разработване и дизайн на услугите, така и при тяхното предоставяне и мониторинг; инфраструктурата на електронното управление за осигуряване на оперативна съвместимост и преминаване към автоматизиран обмен на данни и електронни документи, в т.ч. развитието на споделените ресурси на електронното управление, и др. До 2030 г. се предвижда България да изгради напълно интегрирана национална система за киберсигурност със способности за адаптиране към динамиката на глобалните киберзаплахи и за реакция при мащабни атаки срещу българските информационни ресурси.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

развива е-осигуряване, отчитайки тези тенденции и търсейки възможности за: разработване и внедряване на съвременни инструменти за последващо агрегиране на данни, анализиране на големи информационни масиви и оптимизация на процеси, изграждане на сигурни връзки и ограничаване на възможностите за неправомерен достъп и повишаване на доверието на гражданите и бизнеса при взаимодействие в дигитална среда, и др.

2. Анализ на текущото състояние

2.1. Компетенции и организационна структура

Националният осигурителен институт е публична институция, която по силата на действащата нормативна уредба администрира и управлява държавното обществено осигуряване в Република България. НОИ администрира задължителното осигуряване за общо заболяване и майчинство, безработица, трудова злополука и професионално заболяване, инвалидност, старост и смърт.

Националният осигурителен институт е и компетентната българска институция по прилагане на правилата за координиране на схемите за социална сигурност и международните договори в областта на социалното осигуряване, по които Република България е страна, по отношение на: паричните обезщетения за болест, майчинство и помощи при смърт; паричните обезщетения за безработица; пенсиите за старост, инвалидност и наследствените пенсии. Като член на Международната асоциация по социално осигуряване и на Европейската платформа по социално осигуряване, Институтът си сътрудничи със сродни осигурителни администрации в други държави и прилага добрите международни практики в своята дейност.

Институтът е самостоятелно юридическо лице и отчита своята дейност пред Народното събрание на Република България. По данни за 2020 г.⁶, НОИ управлява бюджет от над 14 млрд. лв., изплаща пенсиите на над 2,1 млн. пенсионери, преценява права и изплаща парични обезщетения и помощи на повече от 1,5 млн. бенефициенти на годишна база, управлява Учителския пенсионен фонд и осъществява административното, техническото, счетоводното, правното и информационното обслужване на фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ на национално ниво.

Като част от системата за социална сигурност в Република България,⁷ НОИ изпълнява ролята на активен посредник между осигурените лица, осигурителите,

⁶ Годишен доклад за дейността на Националния осигурителен институт през 2020 г. и свързани статистически отчети за периода 01.01.2020-31.12.2020 г.

⁷ В Република България системата за социална сигурност обхваща обществено осигуряване по Кодекса за социално осигуряване и здравно осигуряване по Закона за здравното осигуряване. Министърът на труда и социалната политика координира и провежда политиката на Република България, като държава-членка на ЕС, по координация на системите за социална сигурност и отговаря за системите за социална сигурност с изключение на системите за социална сигурност в областта на здравеопазването. Министърът на здравеопазването координира и провежда политиката на Република България, като държава-членка на ЕС, по координация на системите за социална сигурност и отговаря за системите за социална сигурност в областта на здравеопазването.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

органи на медицинската експертиза и държавата във връзка със задължителното обществено осигуряване.

- Държавното обществено осигуряване се управлява от НОИ и предоставя обезщетения, помощи и пенсии при: временна неработоспособност, временна намалена работоспособност, инвалидност, майчинство, безработица, старост и смърт.
- Допълнителното социално осигуряване включва допълнително задължително пенсионно осигуряване при старост и смърт, допълнително доброволно пенсионно осигуряване във фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване при старост, инвалидност и смърт или във фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми при старост, както и допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация. Универсалните и професионални фондове се управляват от пенсионноосигурителни (специализирани лицензирани акционерни) дружества, като средствата се натрупват и разходват по капиталово покривна система. Лицата, родени след 31.12.1959 г., и всички лица, работещи при първа и втора категория труд, участват в задължително допълнително пенсионно осигуряване.

По-конкретно, Националният осигурителен институт:

- изпълнява бюджета на държавното обществено осигуряване;
- установява и събира вземанията на държавното обществено осигуряване от неправилно извършени осигурителни разходи;
- осъществява контрол по спазване на осигурителното законодателство във връзка с възложените му дейности;
- организира дейността по установяване на административни нарушения и административни наказания;
- извършва плащането на пенсиите, обезщетенията и помощите по този кодекс, както и на гарантираните вземания по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя;
- поддържа информационна система за осигурените лица, осигурителите и самоосигуряващите се лица въз основа на данните, предоставени от Националната агенция за приходите, и за трудовите злополуки и професионалните болести;
- осъществява дейност по подготовка и прилагане на международни договори в областта на държавното обществено осигуряване;
- издава информационен бюлетин;

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

- поддържа информационна система за изплащаните пенсии, обезщетения и помощи по този кодекс и за гарантираните вземания по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя;
- сключва договори за предоставяне на информация, информационни продукти за обработване на информация и за дейности по социалното осигуряване при условия и по ред, определени от управителя на Националния осигурителен институт;
- създава и поддържа електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им;
- уведомява лицата не по-късно от 6 (шест) месеца преди да навършат възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, за условията, при които могат да се пенсионират през следващата календарна година;
- издава персонален идентификационен код за електронна идентификация и достъп до електронните административни услуги, предоставяни от Националния осигурителен институт;
- води регистър на лицата, прехвърлили средства от българска пенсионна схема към пенсионна схема на Европейския съюз, на Европейската централна банка или на Европейската инвестиционна банка;
- води регистър на данните от документите по чл. 5, ал. 7, т. 2, 3 и 4 от Кодекса за социално осигуряване (в сила от 01.01.2022 г.);
- води регистър на лицата с осигурителен стаж по чл. 9а от Кодекса за социално осигуряване (в сила от 01.01.2022 г.);
- води регистър на решенията на медицинските комисии по чл. 98, ал. 4 от Кодекса за социално осигуряване (в сила от 01.01.2022 г.);
- води регистър на изплатените гарантирани вземания по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (в сила от 01.01.2023 г.).

При изпълнение на вменените му задължения, НОИ се представлява от управител или подуправител, а пред органи на съдебната власт – и от упълномощени от тях процесуални представители.

Органи за управление на НОИ са Надзорният съвет, управителят и подуправителят. Те изпълняват функции и правомощия по Кодекса за социално осигуряване.

Дейността на управителя се подпомага от консултативни съвети – Съвет на управителя и Регионален консултативен съвет.

- Съветът на управителя се състои от управителя, подуправителя, главния секретар, ръководителя на Инспектората, длъжностните лица на пряко

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

подчинение на управителя и директорите на дирекции в централното управление на НОИ. Съветът на управителя извършва дейността си съгласно Кодекса за социално осигуряване и Правилника за организацията и дейността на НОИ.

- Регионалният консултативен съвет се състои от управителя, подуправителя, главния секретар и ръководителите на териториалните поделения. Регионалният консултативен съвет подпомага дейността на управителя в провеждане на регионалната политика и административното управление.

Националният осигурителен институт се състои от централно управление и териториални поделения. Териториалният обхват и седалищата на териториалните поделения са съгласно границите и административните центрове на областите в Република България, утвърдени с указ на президента на Република България. Териториалните поделения на НОИ се откриват и закриват със заповед на управителя на НОИ.

Дейността на Института се осъществява от администрация, която е организирана в дирекции, отдели и сектори. Текущата организационна структура на НОИ е представена на *Фигура 1*.⁸

Предвид

- мащаба на дейността и ключовата роля на Института на национално ниво;
- необходимостта от непрекъсната адаптация към текущото състояние и условия за социалното и икономическо развитие в страната;
- сложността на производствата в системата на социалната сигурност;
- периодичността и обемите при изплащане на обезщетения, помощи и пенсии;
- бързината за реакция;⁹
- транзакционните обеми, обслужващи вътрешноведомствените обмени по критични за НОИ процеси;¹⁰

⁸ Организационната схема на НОИ е достъпна на електронен адрес [тук](#).

⁹ Например, средният срок за изплащане на паричните обезщетения е в рамките на 5 (пет) работни дни.

¹⁰ За част от критичните транзакции от/към регистри, поддържани от други административни структури, се отчитат повече от 2,5 млн. справки за отделен пакет от данни, извлечени от единичен регистър, на ежедневна база; за други се достига до обмен на месечна база при периодична цикличност на големи обеми от данни, ползвани от повече от десет информационни системи и регистри на НОИ, от между 1 и 5 млн. записа (данните се обменят и обработват през фиксиран времеви прозорец и са обвързани с изпълнение на специфично законово задължение). Примери за такива критични обмени са вътрешноведомствените транзакции между НОИ и организации като: НАП, Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Агенция по заетостта, Агенция по социално подпомагане, Агенция за хората с увреждания, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, платци на пенсии („Български пощи“ ЕАД и доставчици на платежни услуги, лицензирани от Българска народна банка) и др.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

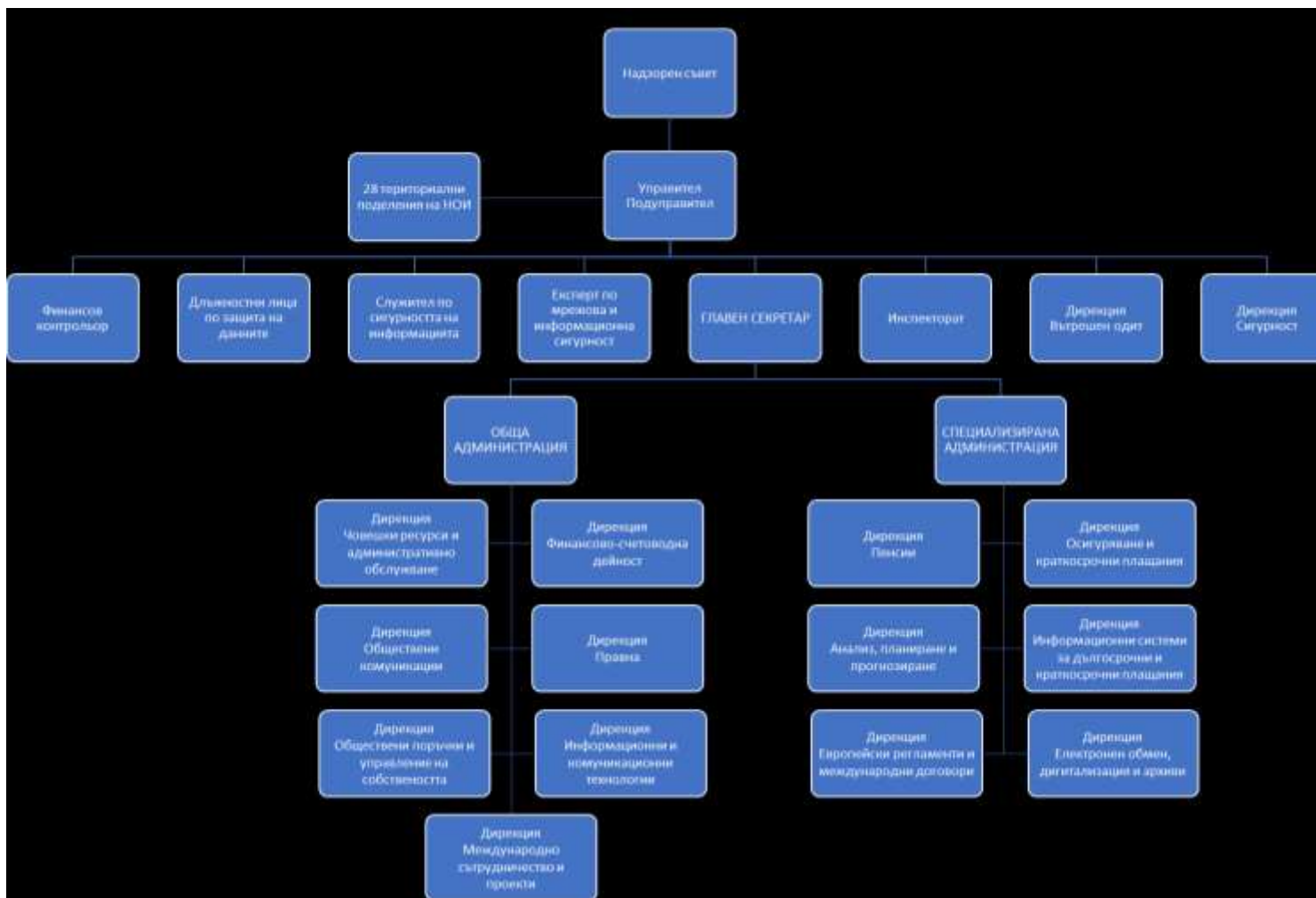
- социалната и икономическа стойност на справочните услуги на НОИ, които към момента се използват от повече от 25 млн. потребители годишно; и
- необходимостта издавания от НОИ идентификатор ПИК да се ползва като временно решение за идентификация на потребители на национално ниво до влизането в продукционен режим на националната схема за електронна идентификация по Закона за електронната идентификация, и др.;

естествен е стремежът на НОИ за развитие на технологична инфраструктура и решения, не само осигуряващи цялата администрация и покриващи всички специализирани функции на Института, но и обслужващи предоставянето на административни услуги по електронен път по ефективен, прозрачен и надежден начин, посрещаш нуждите на потребители, с най-модерните налични технологии, без ограничения в достъпа и допълнителната финансова или административна тежест за лицата.

За целта е необходим периодичен преглед и – при необходимост – актуализиране на действащите стратегически и вътрешни документи на НОИ в подsigуряване на реализирането на тези цели.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Фигура 1. Организационна схема на НСИ

2.2. Правна рамка

Нормативната уредба, регламентираща спецификите по основните направления на дейността на Института, е поместена в Приложение №1 към Секторна стратегия „е-осигуряване“. Тя подлежи на периодично изменение и допълнение не само във връзка с основните функции на НОИ в областта на държавното обществено осигуряване и свързаните с него дейности, в т.ч. чрез разработване на методически указания, процедури за контрол по изплащането на пенсиите, паричните обезщетения и помощите, както и за установяване и събиране на вземанията от неоснователно изплатени пенсии, парични обезщетения и помощи; но и относно:

- поддържането на необходимия за дейността информационен фонд и ресурси; и
- прилагането на служебното начало в процеса на отпускане на съответните парични обезщетения, помощи, пенсии и т.н., в т.ч. чрез осигуряване на електронна комуникация с осигурители, самоосигуряващи се и осигурени лица, както и чрез осигуряване на възможност за изпълнение на законови задължения на осигурителите за удостоверяване на свързани с това обстоятелства.

Измененията на действащото законодателство, ведно с изготвяне на становища по проекти на правила, инструкции, заповеди и други вътрешноведомствени актове, се реализира текущо от НОИ, с оглед на възникнала необходимост от обезпечаване на специализирани процеси и/или промени в обществените отношения и/или промени в социалните и икономическите условия за развитие и/или прилагането на реформи в областта на социалната сигурност. Към момента е нормативно обезпечено изпълнението на част от технологичните решения, текущо разработвани в НОИ по изпълняваните от Института проекти, за други – вече са предвидени дейности по изменения и допълнение на действащото законодателство в срок до 2023 г.

Предвид очакваното развитие на националната нормативна уредба по прилагане на нововъзникващи технологии, които се планира да бъдат внедрени в електронното управление, като изкуствен интелект, извличане на текст и машинно обучение, блокчейн и др., използването на облачни услуги за целите на административното обслужване, управлението на данни в публичния сектор и актуализиране на законодателството в областта на електронното управление, е необходимо целенасочено и навременно проследяване на тези изменения и привеждане на нормативната уредба на държавното обществено осигуряване в съответствие с тези промени, при идентифицирана необходимост.

2.3. Технологична рамка

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

2.3.1. Прилагане на процесно-ориентиран подход

НОИ прилага **процесно-ориентиран подход** за управление при изпълняване на работните процеси в организацията и при вземане на решения за промени и усъвършенстването им, съгласно Стратегията за въвеждане на процесно-ориентиран подход в управлението на НОИ.¹¹ Предвид характера на организацията, нейните основни функции и съществуващите присъщи рискове, повишаването на нивото на зрялост се осъществява поетапно, като се приемат и изпълняват оперативни планове, съдържащи информация за приоритети на НОИ за текущия период във връзка с:

- детайлизиране на работни процеси, по които се изпълняват текущи и/или бъдещи проекти за електронизацията им, във връзка с администрирането и управлението на държавното обществено осигуряване;
- автоматизация на работни процеси, протичащи на централно ниво, за изпълнение на основните процеси и осигуряващите ги модули от информационните системи на НОИ, администриращи и/или управляващи държавното обществено осигуряване;
- оптимизиране на обмена на данни с външни ведомства и интеграция със централизираните и хоризонталните информационни системи на електронното управление, поддържани от Министерство на електронното управление;
- развитие на предоставяните електронни услуги; и
- прилагане на систематичен подход за въвеждане, изпълнение и управление на ИТ и техните услуги в съответствие с утвърдени стандарти и методологии за управление на ИТ услуги (например, ITIL).

Прилагането на този подход следва да се засили и укрепи допълнително на институционално ниво за експертното обезпечаване на мерките по стратегията.

2.3.2. Единна информационна система на социалното осигуряване

Единната информационна система на социалното осигуряване (ЕИССО) на НОИ е институционалната информационна система на НОИ, покриваща цялата функционалност, свързана с реализирането на обслужваните от Института процеси и услуги. Тя се състои от всички налични и бъдещи регистри и логически обособени функционални модули (специализирани информационни системи), осигуряващи основните дейности на Института и автоматизиращи функциите на НОИ в системата за социална сигурност, реализиращи обмен на информация и/или предоставянето на (вътрешни) електронни (административни) и справочни услуги за външни организации и за осигурени и задължени лица.

¹¹ Утвърдена със Заповед №1016-40-413/13.04.2016 г. и изменена със Заповед №1016-40-1239/12.11.2018 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

В исторически план отделните регистри, информационни системи и модулни решения, в т.ч. и отделни техни функционалности, са създавани и развивани паралелно с измененията в осигурителното законодателство и администрираните от НОИ дейности. Най-старата информационна система е тази за отпускане и изплащане на пенсиите, която в първите си версии и на по-стари платформи съществува отпреди създаването на НОИ като самостоятелна административна структура през 1996 г. Изплащането на обезщетенията и паричните помощи във връзка със социалноосигурителните рискове безработица, временна неработоспособност, майчинство и помощи от държавното обществено осигуряване, както и гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя, са дейности, които поетапно са преминали за администриране от НОИ. Паралелно с това, институционалната информационна система се изгражда на нови технологични платформи чрез разработването на регистри и информационни системи от по-ново поколение, с акцент върху интегриране на източниците на данни, автоматизиране на работните процеси в организацията и развитие на електронните услуги.

Текущата реализация на ЕИССО, включително относно предоставянето на електронни (административни) и справочни услуги, е представена в Приложение №2 към Секторна стратегия „е-осигуряване“.

ЕИССО подлежи на непрекъснато надграждане чрез развитие на съществуващите регистри и информационни системи или чрез създаване на нови такива, в съответствие с настоящата стратегия, включително чрез изграждането на **единно електронно социалноосигурително досие** и пълноценно функциониращ **електронен осигурителен архив**.

Понастоящем съществуват софтуерни решения на модулен принцип, познати текущо под общото наименование Информационна система „Осигурителен архив“ и разработвани поетапно в периода 2005-2014 г., които не позволяват реализирането на пълния набор от функции на НОИ – в съответствие с действащата нормативна уредба на държавното обществено осигуряване – по електронен път. В същото време, приемът на документи в изпълнение на задълженията по чл. 5, ал. 10 от Кодекса за социално осигуряване в териториалните поделения на НОИ е един постоянен, регулярен процес, като само за периода 2017-2020 г. в Осигурителния архив на НОИ е приета документацията на 10 465 осигурители с 138 834 дела и 14 535 139 листове. Броят на документите по чл. 30, ал. 2 и дубликати на издадени документи по чл. 34, ал. 3 от Инструкция №5 от 30.06.2005 г. за приемане и съхраняване на ведомости за заплати и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприменик, и този на удостоверенията и заверените копия на документи, издадени по данни от документалния масив на НОИ, се запазва сравнително постоянен през годините с тенденции за растеж.

Отсъствието на регулация за опазване на разплащателната документация на осигурители за периода 1990-2005 г. създава пред заинтересованите лица трудности и често невъзможност да се снабдят с документи за осигурителен стаж и доход, а в контекста на предприетите реформи в областта на пенсионното осигуряване

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

възможността за доказване на осигурителен стаж придобива все по-сериозно социално значение. Функционирането на електронен осигурителен архив съкращава технологичното време за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход, подобрява информираността и обслужването на гражданите при реализиране на осигурителните им права. Текущо, обект на сканиране и индексирание от НОИ са разплащателни ведомости, обхващащи периода от 01.01.1980 г. до 31.12.1996 г., като преминалата електронна обработка документация за осигурените лица, е достъпна в електронен формат до служителите на осигурителния архив, с цел издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход. Голям брой манипулации се извършват ръчно, като са налице действия, при които е възможна допълнителна автоматизация, с цел намаляване реалното време за обработка. Проявява се и временна невъзможност за извършване на стъпки, дейности и/или действия от работния процес поради нестабилност на програмното осигуряване и/или остаряла и амортизирана техника.

Сериозен проблем е и скоростта/времето за извеждане на данни и използване на информацията от дигитализираните документи. Сканиращите устройства са закупувани през 2005 г., гаранционният им ресурс отдавна е надхвърлен и съществува риск за обективното им извеждане от експлоатация във всеки един момент, а съвременните устройства са софтуерно несъвместими с разработените приложения.

Приемът на ведомости за заплати и трудовоправни документи от прекратени осигурители, създавани и съхранявани като електронни документи, също ще намери отражение във функционалността на Интегрираната информационна система на осигурителния архив – възможността бързо, лесно и достъпно да се използва информацията, съдържаща се в електронните ведомости за заплати и трудовоправни документи ще улесни и ускори процеса по издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход от осигурителния архив на НОИ.

Необходими са и допълнителни ресурси за **технологично осъвременяване и дигитализация на наличния в НОИ архив**. Нещо повече, основната част от документите, удостоверяващи осигурителния стаж, се съхраняват от осигурените лица на хартиен носител и често са в лошо физическо състояние, унищожени или изгубени. Създаването и поддържането на осигурителна история на лицата за целите на напълно функциониращо единно електронно социалноосигурително досие (и в частност, относно данните за пенсия) е обвързано и с набавяне на липсващите в НОИ данни от документите за осигурителен стаж, съхранявани от осигурените лица, предварителна проверка на вписаните в тях данни, въвеждането им във вътрешните регистри за осигурителен стаж и осигурителен доход и използването им при преценка на правата на краткосрочни и дългосрочни обезщетения. Към момента не са създадени условия за инициране на процесите по дигитализация на документи за осигурителен стаж, съхранявани от осигурените лица и осигурителите, и използвани от НОИ. Иницирането на конкретни мерки в тази посока следва да е технологично и организационно подплатено.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

2.3.3. Предоставяне на електронни (административни) и справочни услуги

Към момента НОИ обслужва няколко различни платформи, предоставящи справочни или електронни (административни) услуги на осигурени и задължени лица и партньорски структури от системата за социалната сигурност, които са разработвани по различно време, с различна технология и с различна цел, и към момента **липсва единна входно-изходна точка за двупосочна комуникация със заинтересованите страни в административните производства в областта на държавното обществено осигуряване**. Не е налице възможност за автоматизирана нотификация по един или повече канали за уведомяване при настъпване на различни събития в хода на производствата и при предоставяне на услугите на НОИ.

Обществената значимост на услугите, предоставяни от НОИ в цялост, и броят на лицата – бенефициери на тези услуги, предполагат разширен кръг от услуги, надхвърлящи законово установените административни услуги, предлагани от Института, за целите на адекватна комуникация и обмен на информация с юридически и физически лица. НОИ е предприел организационно-нормативна реформа за предоставяне на възможност на осигурени и задължени лица да изпълняват свои законови задължения към НОИ по електронен път, възможностите за което не са технически реализирани с текущите софтуерни продукти. С тази цел е планирана разработката на **Единен портал за електронни услуги на НОИ (ЕПЕУ)** за предоставяне на електронни (административни) и справочни услуги, електронна комуникация с осигурители, самоосигуряващи се и осигурени лица в процеса на отпускане на съответните обезщетения, помощи, пенсии и др., както и за осигуряване на възможност за изпълнение на законови задължения на осигурителите за удостоверяване на свързани с това обстоятелства изцяло по електронен път.¹² ЕПЕУ се разработва в съответствие с Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги на държавната администрация, и осигурява вход с еднократно удостоверяване.

Към момента все още липсва и достатъчен брой **алтернативни канали за достъп** до електронни услуги на НОИ. Текущо е планирано обновяване на уеб-сайта на НОИ (очакван период на завършване: 2022 г.), в съответствие с действащата нормативна уредба, изискванията за информационна сигурност и правилата за институционална идентичност, определени от министъра на Министерство на електронното управление. Преминаването към адаптивен и ориентиран към потребителите дизайн и повишаване на достъпността ще увеличат удовлетвореността на ползвателите на предлаганите от НОИ услуги, но не са достатъчни условия за дългосрочно удовлетворяване на

¹² Описаното решение се развива чрез изпълнението на Договор № BG05SFOP001-1.008-0001-C02 и Договор № BG05SFOP001-1.020-0001-C01, с очакван период на завършване: 2023 г.; където Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на Проект № BG05SFOP001-1.008-0001 "Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите, и предоставяне на електронни административни услуги" е сключен на 16.04.2019 г., с дата на стартиране изпълнението на дейностите 01.04.2019 г., а Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на Проект № BG05SFOP001-1.020-0001 „Развитие и въвеждане на Архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания" е сключен на 15.01.2021 г., с дата на стартиране изпълнението на дейностите 21.12.2020 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

потребителските нужди. Необходимо е да се разработят услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и да се развие съществуващия Контактен център на НОИ като **национална система за обслужване на потребителите** (задължени и осигурени лица), както и разработването на едно или повече мобилни приложения за осигуряване на адекватен на съвременните тенденции канал за достъп.

2.3.4. Междуведомствен обмен

НОИ поддържа технологични решения за обмен на информация и данни с регистри и бази данни, поддържани от други администрации чрез: репликация на ниво системи за управление на бази данни; интеграционния слой на електронното управление, поддържан от Министерството на електронното управление, за обмен на удостоверителна и справочна информация; предаване на информация на твърд носител; предаване на криптирани данни по електронен път, директен обмен през защитен комуникационен канал; и др. **Липсва единен подход при междуведомствения обмен от/към НОИ**, което води до занижени нива на информационна и мрежова сигурност, повишен риск от системни или човешки грешки и недостатъчно ниво на автоматизация на процесите. Вътрешноведомствените анализи водят до изграждане на концепция за **Технологична платформа за информационно и процесно междуведомствено взаимодействие** (ТПИПМВ), която да служи като единна входно-изходна точка за междуведомствен обмен на информация и данни за НОИ.¹³

2.3.5. Информационни ресурси на е-управление

2.3.5.1. Оперативна съвместимост

НОИ полага усилия и ще продължи да надгражда ЕИССО в съответствие с изискванията за **оперативна съвместимост**, с фокус върху семантичния и технологичния слоеве. Отчита се високо ниво на съвместимост за правния и организационния слоеве, като се планират мерки за поддържането му.¹⁴

¹³ Описаното решение се развива чрез изпълнението на Договор № BG05SFOP001-1.008-0001-C02 и Договор № BG05SFOP001-1.020-0001-C01 г., с очакван период на завършване: 2023 г. Пилотно ще бъдат реализирани вътрешни електронни административни услуги по отношение на неподсигурените към настоящия момент електронни обмени, като минимум: 8 бр. за предоставяне на информация за пенсиите към Агенция по социално подпомагане, „Български пощи“ ЕАД, лицензирани от БНБ доставчици на платежни услуги и пенсионноосигурителни дружества, и 18 бр. за предоставяне на информация за парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания към Агенция по социално подпомагане, Агенция по заетостта, лицензирани от БНБ доставчици на платежни услуги, Национална агенция за приходите, Министерство на здравеопазването и Национална здравноосигурителна каса, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, Министерство на образованието и науката и Националният статистически институт.

¹⁴ Вж. още Раздел 2.2 „Правна рамка“.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

В резултат от планираните разработки, за всички нови информационни обекти, за които НОИ е първичен администратор на данни, ще се подготвят и впишат формализирани описания в Регистъра на информационните обекти, при преизползване на вече дефинирани такива за целите на предоставяне на електронни административни услуги.

В изпълнение на заложените политики за развитие на електронното управление, се работи по **поетапна интеграция на ЕИССО с хоризонталните и централизираните системи**, разработвани и поддържани от Министерството на електронното управление. Към момента:

- ПИК на НОИ се използва като средство за **идентификация** и защита на личните данни при заявяване по електронен път на административни услуги и използване на справочни такива и от други администрации през Единния портал за достъп до електронни административни услуги, където ще се реализира допълнително ниво на осигуреност посредством двуфакторна автентикация. Осигурена е възможност за издаване на ПИК на НОИ по електронен път, включително чрез заявяване на издаването и реализиране на връчването му чрез Системата за сигурно електронно връчване.
- Всички специализирани информационни системи на НОИ, включително деловодната информационна система, са приведени в съответствие с изискванията относно връчване на съобщения, призовки, съдебни актове и книжа по делото, събиране на доказателства, съобщаване на акта и т.н.¹⁵ За целта се използва Системата за сигурно електронно връчване.
- Понастоящем, НОИ използва интеграционния слой на електронното управление, поддържан от Министерството на електронното управление. Тази интеграция ще се запази и значително ще се разшири и след създаване на ТПИПМВ (очакван период на завършване: 2023 г.).
- АИС на НОИ „Архимед“ е свързана с интеграционния слой на електронното управление (за обмен на електронни документи) и със Системата за сигурно електронно връчване, поддържани от Министерството на електронното управление.

Предприети са стъпки за:

- актуализиране на описанието на административни услуги, предоставяни от НОИ, в Единния портал за достъп до електронни административни услуги, включително достъп до вече предоставяните от НОИ електронни административни услуги (очакван период на завършване: 2022 г.);
- интеграция на Софтуерното решение за издаване на персонален идентификационен код със Системата за е-Автентикация, за еднократна идентификация и автентикация на заявители по предоставяни от

¹⁵ Изм. ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 10.10.2019 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

администрациите е-услуги и други уеб приложения (очакван период на завършване: 2022 г.);¹⁶

- разработване на ЕПЕУ в съответствие с Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги на държавната администрация (очакван период на завършване: 2023 г.);
- разработване на служебен онлайн интерфейс за автоматизирано машинно поискване и предаване на история на изпълнените трансакции по машинен обмен на данни, предоставените електронни услуги и начислени такси, към информационни системи на други публични институции и доставчици на обществени услуги, с оглед предоставяне на комплексно административно обслужване, съгласно действащите изисквания за оперативна съвместимост (очакван период на завършване: 2023 г.);
- всички регистри и бази данни, за които НОИ е първичен администратор на данни, се идентифицират чрез електронно удостоверение пред всяка информационна система, с която регистърът или базата данни извършва комуникация, включително регистъра на регистрите по чл. 2, ал. 1 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги (очакван период на завършване: 2023 г.);
- идентифициране на всички нови информационни системи пред регистрите, при вписването, заличаването или извличането на данни от регистри, поддържани от други администрации, чрез цифров сертификат, вписан в Интегрираната информационна система на държавната администрация, по реда на Закона за електронната идентификация (очакван период на завършване: 2023 г.).

2.3.5.2. Мрежова и информационна сигурност

ЕИССО на НОИ използва **Единната електронна съобщителна мрежа** на държавната администрация като основна среда за свързаност между сградите по структурни звена.

ЕИССО на НОИ използва инфраструктурата на **Държавния хибриден частен облак** основно за трансфер на резервните информационни копия, като се планира разширяване на възможностите за използване му от страна на Института с оглед на съществуващите физически и виртуални ресурси. С цел да се подготви за преминаване към централизираната държавна информационна инфраструктура, в рамките на текущите проекти на НОИ се изгражда облачна инфраструктура, в съответствие с общностния модел и моделите за доставка на облачни услуги на Държавния хибриден частен облак (очакван период на завършване: 2023 г.). В последствие, ще се реализира ко-локация на сървърите към Държавния хибриден частен облак.

¹⁶ До въвеждането на Националната схема за електронна идентификация се използват няколко средства за идентификация с различна степен на осигуреност – квалифициран електронен подпис, различни персонални кодове, потребителско име и парола.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

В допълнение, НОИ прилага мерки за **мрежова и информационна сигурност**, в съответствие с действаща нормативна уредба и ISO/IEC 27001:2017, като е изградена Система за управление на сигурността на информацията. За целта се прилага процесен подход, като е изградена политика за оценка и управление на риска; създадена е вътрешна организация на информационната сигурност, в т.ч. относно управлението на информационните активи, човешките ресурси, физическата сигурност и сигурността на заобикалящата среда, контрол на достъпа, разработването, внедряване и поддържането на информационните системи, управлението на инциденти и подобряване на сигурността; и е осигурена непрекъснатост на процеса. Системата за управление на сигурността на информацията изисква непрекъснато осъвременяване и подобряване на процесите по защита, особено с оглед на планираните мащабни разработки в обхвата на ЕИССО.

През последните няколко години, НОИ развива поетапно системите за информационна сигурност и инфраструктурата на резервния център за случаи на бедствия, аварии и кризи, в съответствие със съвременните стандарти и изисквания. Осъвременяването им, обаче, е продължителен постоянен процес, пряко обвързан с технологичното развитие и непрекъснато завишаващите се изисквания за киберсигурност.

2.3.5.3. Отворени данни

С оглед защита на личните данни и предвид вида на данните и информацията, обработвани от ЕИССО, осигуряване на свободен публичен достъп и публикуване в Портала за отворени данни на всички документи, информация и данни на НОИ не е допустимо. Институтът полага усилия за публикуване на статистически данни и отчетна информация за движението и състоянието на пенсиите, паричните обезщетения, помощите и гарантираните вземания, отпускани по Кодекса за социално осигуряване и Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, съобразно правомощията на НОИ, например: статистически данни и отчетна информация за съответната календарна година (статистически годишник) или междинен отчетен период (статистически бюлетин), статистически данни и отчетна информация, публикувана в годишните доклади за държавното обществено осигуряване на НОИ, както и статистически данни и отчетна информация за показатели, относими за стари периоди, чрез които се дава възможност да се правят сравнителни анализи и изводи за промените, които са настъпили през последните години.

В хода на планираното развитие на ЕИССО е предвидено разработването и внедряването на онлайн интерфейс и практически механизми и интеграция с Портала за отворени данни (очакван период на завършване: 2023 г.) за:

- свободен публичен автоматизиран достъп до статистически данни и отчетна информация в машинночитим отворен формат, заедно със съответните метаданни, съгласно изискванията на Директива 2013/37/ЕС и на Закона за достъп до обществена информация;

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

- улесняване търсенето и достъпа до данни, които са на разположение за повторна употреба;
- поддържане на актуално публично описание на всички служебни и отворени интерфейси, отворените формати за данни, заедно с историята на промените в тях, в структуриран машинночетим формат.

2.3.6. Електронен обмен на данни за социалната сигурност в ЕС

От 2019 г., предаването на данни между компетентните институции в ЕС, в съответствие с Правилата за координация на системите за социална сигурност, се извършва по електронен път чрез централна Система за електронен обмен на данни за социалната сигурност¹⁷. Това е информационна система за обмен на информация за приложимото законодателство, заболявания, професионални заболявания, трудови злополуки, пенсии, безработица и семейни обезщетения: посредством обмен на структурирани електронни документи, които се изпращат до правилното местоназначение в съответната институция в друга държава, при следване на единни процедури, за които е постигната обща договореност, като комуникацията е организирана по предварително дефинирани случаи на употреба.

На държавите, които не разполагат със собствено национално решение за електронен обмен на социално осигурителна информация през Системата за електронен обмен на данни за социалната сигурност, е предоставено за ползване уеб-базирано софтуерно приложение RINA¹⁸ за пренос на данни между точките за достъп на национално ниво и държавите-членки. Поддръжката на RINA се прекратява от страна на ЕК през 2021 г. Държавите-членки на ЕС могат да ползват собствено софтуерно решение или да продължат да използват решението на ЕК, като сами финансират дейностите за неговата поддръжка и развитие. В тази връзка, е предвидено разработването на **Информационната система за електронен обмен на социалноосигурителна информация (ИСЕОСОИ)**, чрез която да се реализира единно национално решение за обмен на социалноосигурителна информация с държавите-членки на ЕС, Европейската икономическа зона (Исландия, Лихтенщайн и Норвегия), Швейцария и Великобритания, като част от средата за обмен на социалноосигурителна информация на европейско ниво, и която да замести съществуващите до момента общо четири национални решения RINA (внедрени в информационните инфраструктури на Национална агенция по приходите, НОИ, Националната здравноосигурителна каса и Агенцията за социално

¹⁷ Системата е разработена от ЕК през 2017 г. в изпълнение на разпоредбите на чл. 4 от Регламент (ЕО) № 987/2009.

¹⁸ Приложението RINA е разработено от Европейската комисия с оглед по-лесно свързване с централната система за обмен на социалноосигурителна информация. Представлява модулна система, предоставяща необходимите инструменти за прилагане на международния протокол за обмен на данни въз основа на структурирани електронни документи.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

подпомагане, с изградени интерфейси за комуникация и обмен на данни между институциите).¹⁹

Въпреки усилията за развитие на ЕИССО и предоставянето на услуги по електронен път, към момента в НОИ не са предприети изрични мерки за удовлетворяване на изискванията по чл. 6, ал. 1 от Регламент (ЕС) 2018/1724 за създаване на **единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми, и трансгранично предоставяне на услуги** в тази връзка. Институтът е компетентната национална институция по част от процедурите по Приложение №2 към регламента, като срокът за изпълнение е до края на 2023 г.

2.3.7. Инфраструктура и хардуерно обезпечаване

НОИ текущо поддържа и осъвременява технологичната инфраструктура за осигуряване на оперативна съвместимост, сигурност, бързодействие и работоспособност на вече съществуващи ресурси за осъществяване задълженията на Института в областта на държавното обществено осигуряване.

Отчитат се добри, но недостатъчни нива на хардуерно и комуникационно обезпечаване. Развитието на нормативната уредба, планираната трансформация на модела на работа със социалноосигурителна информация, необходимостта от създаване на условия за предоставяне на услуги, ориентирани към потребителите, и постигането на високо ниво на мрежова и информационна сигурност, изискват влягането на допълнителни ресурси за:

- ефективно, ефикасно и навременно управление на информационни и комуникационни технологии в НОИ;
- обезпечаване функционирането на информационните системи за дългосрочни и краткосрочни плащания и системата за електронен обмен на социалноосигурителна информация;
- дигитализация, поддръжка и оперативно управление на осигурителния архив на НОИ; и
- развитие на системата за мрежова и информационна сигурност; и
- доизграждане на Резервния център на НОИ.

¹⁹ Описаното решение се реализира като част от изпълнението на Проект „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социалноосигурителна информация EESSI“ (в процес на изпълнение), по Договор № BG05SFOP001-1.024-0001-C01; където Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на Проект № BG05SFOP001-1.024-0001 „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социалноосигурителна информация EESSI“ е сключен на 13.07.2021 г., с дата на стартиране изпълнението на дейностите 31.03.2021 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

2.3.8. Приложение на иновативни технологии в НОИ

НОИ се стреми да прилага **политика, базирана на данните**, в т.ч. за разширяване на аналитичните функционалности, интеграция на информационни източници за по-добро моделиране на процесите и по-ефективни и ефикасни резултати, и изграждане на интелигентни системи за управление на информацията. В същото време, липсват ресурси и капацитет за прилагане на разпределени технологии и/или системи с изкуствен интелект за повишаване на автоматизацията и сигурността на информацията и подобряване на технологичната рамка на Института. Необходимо е целенасочено развитие на капацитет за **развойна дейност**, което да изследва световните тенденции при приложението на тези технологии за целите на социалната сигурност и осигурителните услуги и в опитна среда да разработва, тества и валидира **експериментални приложения на иновативни технологии** като изкуствен интелект, блокчейн, интернет на нещата и големи данни (например, разработване на електронни услуги от трето поколение при прогнозиране поведението на потребителите, подобряване на удостоверителните вериги за настъпили осигурителни рискове и др.).

2.4. Участници и заинтересовани страни

Участниците и моделите на взаимодействие между тях могат да се дефинират в няколко основни групи. Техните нужди, пряко свързани с развитие на „е-осигуряване“, са посочени по-долу:

– За служители на НОИ:

- осигуряване на служебен (вътрешен) достъп на длъжностните лица от НОИ, чрез единна входна точка, до агрегирана информация в единните осигурителни профили на осигурените лица, осигурители и самоосигуряващи се и до специализираните информационни системи на НОИ;
- облекчаване на процесите по предоставянето на вътрешни административни услуги и намаляване на обема от работа, текущо извършван от служителите на НОИ в тази връзка;
- възможност за електронна комуникация с осигурители, самоосигуряващи се, осигурени лица и административни органи в процеса на отпускане на пенсии, парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания, трудови злополуки и професионални болести, включително при прилагане на служебното начало съгласно действащата нормативна уредба, в т.ч. възможност за изискване на допълнителна информация и документи от осигурители, осигурени лица и административни органи по електронен път;
- опростяване на механизмите за извършване на справки от служители на НОИ;
- по-лесна поддръжка на комуникационните канали.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

- За осигурени/задължени лица (граждани) и задължени лица (бизнес, органи на медицинската експертиза, органи на изпълнителната и съдебната власти):
 - единни осигурителни профили на всяко осигурено или придобило право на пенсия, парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания лице и самоосигуряващ се, за регистрирани трудови злополуки, професионални болести и задължения към държавното обществено осигуряване;
 - единни осигурителни профили на всеки осигурител и самоосигуряващ се като задължени лица във връзка с функциите на НОИ;
 - достъп в режим 24/7 до единните осигурителни профили;
 - осигуряване на възможност за:
 - (а) предаване на подаваната от заинтересованите лица структурирана и неструктурирана информация към съответните специализирани информационни системи и/или регистри на НОИ;
 - (б) получаване на изисквана от заинтересованите лица структурирана и неструктурирана информация от съответните специализирани информационни системи и/или регистри на НОИ;
 - (в) електронна комуникация на осигурители, самоосигуряващи се, осигурени лица и административни органи и НОИ в процеса на отпускане на пенсии, паричните обезщетения, помощи и гарантирани вземания, трудовите злополуки и професионалните болести, включително при прилагане на служебното начало съгласно действащата нормативна уредба;
 - консолидиране на съществуващите в НОИ платформи и уеб-приложения за предоставяне на административни и справочни услуги за пенсии, парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания и достъп през единна входна точка чрез вход с еднократно удостоверяване;
- За адресати по Закона за електронното управление:
 - функционалността за електронна комуникация с адресати по Закона за електронното управление в процеса на отпускане на пенсии, паричните обезщетения, помощи и гарантирани вземания, трудовите злополуки и професионалните болести, включително при прилагане на служебното начало съгласно действащата нормативна уредба;
 - единна входно-изходна точка за междуведомствен обмен на информация и данни с НОИ както за целите на вътрешни електронни административни услуги, така и за предоставяне на услуги за обмен на информация, необходима за извършване административните услуги на НОИ.
- За компетентни органи от системата на социалната сигурност и/или осигурени/задължени лица от други държави-членки на ЕС:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

- изграждане на ефективно решение за трансграничен обмен на социалноосигурителна информация, включително за автоматизиран обмен на данни с частните пенсионноосигурителни дружества;
- трансгранично електронно административно обслужване.

2.5. SWOT анализ

Предвид направения анализ на текущото състояние относно организационната, правната и технологичната рамки и идентифицираните нужди на участниците в системата на държавното обществено осигуряване, е изведен и анализ на силните и слабите страни на Института, ведно с потенциалните възможности и рискове.

Таблица 1. SWOT анализ за развитието на „е-осигуряване“

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none">– Създадена институционална рамка за реализация на политиката за е-осигуряване (организационен модел за изпълнение на Секторна стратегия „е-осигуряване“)– Подкрепа на ръководството на НОИ при изпълнение на целите на „е-осигуряване“– Наличие на силно ангажиран за постигане на целите на „е-осигуряване“ среден мениджмънт– Навременно нормативно обезпечаване на целите на „е-осигуряване“– Наличие на технологична среда, осигуряваща всички основни и спомагателни процеси на НОИ– Изградена ясна визия, основополагаща трансформация на модела на работа със социалноосигурителна информация и развиване на целенасочена политика, базирана на данни– Осигурено финансиране за реализиране на основните дейности за развитие на информационната и технологичната среди на НОИ и осигуряване на трансграничен обмен на социалноосигурителна информация– Дългогодишен опит в прилагане на процесно-ориентиран подход за управление при изпълняване на работните процеси в организацията и при вземане на решения за промените и усъвършенстването им	<ul style="list-style-type: none">– Недостатъчна консолидация на информацията и недостатъчна автоматизация при работата с източници на данни и информация– Остаряла технологична среда– Недостатъчен технологичен капацитет за целите на „е-осигуряване“– Недостатъчен организационен и кадрови капацитет за целите на „е-осигуряване“– Липса на иновативен капацитет за целите на е-осигуряване– Недостатъчна автоматизация в справочно-аналитичната и контролната дейности на НОИ– Недостатъчно ориентиран към потребителите процес на административно обслужване– Наличие на множество и различни платформи, предоставящи справочни или електронни (административни) услуги– Недостатъчно ниво на електронизация на услугите на НОИ– Неразвита електронна комуникация с осигурители, самоосигуряващи се и осигурени лица в хода на осигурителните производства– Липса на възможност за изпълнение на законови задължения на осигурителите за удостоверяване на обстоятелства, свързани с процесите по отпускане и изплащане на пенсии, парични обезщетения, помощи и т.н. изцяло по електронен път

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

<ul style="list-style-type: none"> – Високо ниво на правна и организационна оперативна съвместимост – Изградена и приведена в съответствие с действащата нормативна уредба в областта на мрежовата и информационната сигурност Система за управление на сигурността на информацията – Високи нива на адаптивност към непрекъснато променящи се условия за социално и икономическо развитие – Активно ползване на електронните услуги на НОИ 	<ul style="list-style-type: none"> – Неразвита система от нотификационни механизми за потребителите – Липса на алтернативни канали за достъп през мобилни устройства – Липса на единен подход при междуведомствения обмен, поддържане на различни технологични решения за обмен на информация и данни в зависимост от първичния администратор на данни – Недостатъчно високи нива на семантична и технологична оперативна съвместимост – Липса на условия за дигитализация на документите за осигурителен стаж, съхранявани от осигурените лица – Недостатъчни нива на дигитализация на осигурителния архив на НОИ (по документи, съхранявани в НОИ) – Недостатъчна интеграция на ЕИССО с хоризонталните и централизираните системи на електронното управление, като все още не се прилага Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги на държавната администрация – Ограничено прилагане на принципите за отворени данни – Ограничен набор от инструменти за трансграничен обмен на социално-осигурителна информация – Недоразвито трансгранично електронно административно обслужване
Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> – Оптимизация на ресурси и процеси и изпълнение на принципите <i>потребителя в центъра на административното обслужване</i> и <i>ориентирани към потребителя услуги</i> – Изграждане на изцяло нов модел за достъп до, комуникация относно и обработване на социалноосигурителна информация на национално ниво – Постигане на ефективен трансграничен обмен на социалноосигурителна информация – Възможност за изграждане на трансгранични електронни услуги за развитие на системата на социалната сигурност и осигуряване – Превръщане на НОИ в партньор на гражданите и бизнеса и повишаване на общественото 	<ul style="list-style-type: none"> – Конюнктурно и/или политически мотивирано ограничаване на ресурсите за изпълнение на политиката по „е-осигуряване“ (финансови и човешки) – Динамика в нормотворческите процеси на страната, неустойчива и непредвидима правна среда – Забава в развитието на Архитектурата на електронното управление в Република България – Забава при изпълнение на сключените договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и загуба на финансов ресурс за реализиране на основните дейности за развитие на информационната и технологичната среди на НОИ и осигуряване

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

<p>доверие към системата на социалната сигурност</p> <ul style="list-style-type: none">– Оптимизация на публичните разходи вследствие въвеждането на „е-осигуряване“ и по-ефективно използване на публични и частни ресурси	<p>на трансграничен обмен на социално-осигурителна информация</p> <ul style="list-style-type: none">– Неизпълнение и/или значително закъснение при изпълнение на целите на „е-осигуряване“, което да доведе до загуба на доверие в институцията– Съпротива и липса на мотивация сред служителите на НОИ за цифрова трансформация на моделите и процесите на функциониране на Института– Неспособност на НОИ да се адаптира към технологичните промени и да внедри иновативни технологии
---	---

3. Визия за развитие на „е-осигуряване“

През последните две десетилетия ролята на Националния осигурителен институт значително се промени предвид разширяването на функциите на Института, присъединяването към европейската система за социална сигурност и развитието на информационните технологии. Редица социални и икономически промени също оказаха съществено значение за преподдреждането на приоритетите в дейността на НОИ.

Тези промени доведоха до функционално изменение на най-важните задачи на НОИ в посока осигуряване на качествени ориентирани към потребителите социалноосигурителни услуги, достъпни по всички канали и при осигурени високи нива на сигурност и защита на данните.

Визията за развитие на „е-осигуряване“ е реализирането на политиката за администриране и управление на държавното обществено осигуряване в Република България в компетенциите на НОИ, по електронен път, като се използват в най-висока степен възможностите и предимствата на информационните и комуникационните технологии и на цифровите данни за предоставяне на ориентирани към потребителите цифрови услуги в областта на държавното обществено осигуряване по ефективен, прозрачен и надежден начин – по всяко време, от всяко място и чрез различни устройства, без ограничения в достъпа и без допълнителната финансова или административна тежест за потребителите.

Визията за развитие на „е-осигуряване“ е постижима чрез изпълнението на следните стратегически цели:

- **Стратегическа цел 1:** Трансформиране на НОИ в цифрова администрация чрез изграждане и развитие на информационни системи, цифрови регистри, цифрови платформи и технологични решения и оползотворяване на възможностите, които предоставят хоризонталните и централните ИКТ ресурси на електронното управление
- **Стратегическа цел 2:** Електронно управление на държавното обществено осигуряване, базирано на данни
- **Стратегическа цел 3:** Разработване и предоставяне на цифрови услуги в областта на социалното осигуряване и обмен на социално-осигурителна информация

4. Водещи принципи при изпълнение на стратегията

Водещите принципи при изпълнение на стратегията обхващат общите правила и насоки, ориентирани дългосрочно и предназначени да информират и подкрепят начина, по който НОИ определя изпълнението на своята мисия. Общите принципи, отнасящи се до „е-осигуряване“, реферират както към участието на всички заинтересовани страни, така и към принципите за добро управление и принципите на електронното управление, залегнали в редица български и европейски документи. Отчитайки спецификата на администриране и управление на държавното обществено осигуряване в Република България по електронен път, и в съответствие с принципите, залегнали в Архитектурата на електронното управление на Република България, основните принципи при изпълнение на стратегията могат да бъдат разделени на: принципи, които ръководят процеса по изграждане на визията за „е-осигуряване“, засягащи развитието, поддръжката и използването на ресурсите на НОИ за осигуряване на техническите и технологичните условия за реализиране на електронно осигуряване, и принципи, които ръководят процеса по имплементиране на визията за „е-осигуряване“, свързани с насоките за проектиране и разработване на информационни системи (Таблица 2).

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Таблица 2. Водещи принципи за развитие на „е-осигуряване“

Бизнес принципи	Принципи на данните
<ul style="list-style-type: none"> – Съответствие със законодателство, стандарти и политики – Цифрово по подразбиране – Трансграничност по подразбиране – Интегрирана архитектура – Непрекъснатост на бизнеса, организационна адаптивност – Бизнес трансформацията и управление на промяната – Максимална автоматизация – Многократно използване – Оптимизация и мониторинг на процесите – Ориентация към услуги – Участие на всички – Максимална полза – Осигуряване на качеството – Откритост и прозрачност – Измеримост – Фокус върху потребителя – Защита на интелектуалната собственост 	<ul style="list-style-type: none"> – Данните са актив – Терминологичен речник в областта на държавното обществено осигуряване – Общи и единни метаданни – Еднократно събиране и използване на данни – Достъпност и споделеност на данните – Преизползваемост на данните – Отворени данни – Защита на интегритета на данните по утвърдени стандарти – Защита и неприкосновеност на личния живот по подразбиране
Принципи на приложенията	Технологични принципи
<ul style="list-style-type: none"> – Производителност и работоспособност – Достъп през различни канали, вкл. мобилни устройства – Достъпност за хора с увреждания – Простота на използване – Обоснованост и своевременност на промените – Минимизация на разнообразието – Последователност и устойчивост – Централизиран достъп – Преизползваемост и опростеност – Качество на услугата – Електронна идентификация на лицата 	<ul style="list-style-type: none"> – Оперативна съвместимост по подразбиране – Технологична интеграция – Взаимодействие – Сигурност на взаимодействията – Устойчивост във времето – Гъвкавост – Надеждност, мрежова и информационна сигурност – Стандартизация по подразбиране – Отчитане на единно време

5. Модел на развитие на „е-осигуряване“

За реализиране на поставените стратегически цели, НОИ възприема модел на развитие на „е-осигуряване“ за целите на администриране и управление на държавното обществено осигуряване в Република България по електронен път, като се стреми да обхване нуждите на всички заинтересовани страни в системата за социална сигурност в Република България в компетенциите на Института. За целта, НОИ изгражда **единна Архитектура на ресурсите на НОИ за осигуряване на техническите и технологичните условия за реализиране на електронно осигуряване (Архитектура на е-осигуряване)**, която има за цел да приведе бизнес целите на Института в конкретни ИТ цели, и се явява ключов инструмент за документиране, анализиране и управление на организацията, обвързващ постигането на заложените към дейността на НОИ бизнес и ИТ цели. За развитието и въвеждането на Архитектурата на е-осигуряване, ведно с необходимостта от осъвременяване на ЕИССО, НОИ се фокусира върху **логическото и функционално трансформиране на работата с данни**, чрез което да се обезпечат основните направления в дейността на Института.

Развитието и въвеждането на Архитектура на е-осигуряване дават стабилна основа и рамка за изпълнението на поставените стратегически и специфични цели за развитие на „е-осигуряване“, тъй като архитектурата разглежда организацията като структура с единни цели и задачи за изпълнение, излизайки извън контекста на юридическото ѝ обособяване. От друга страна, архитектурата е консистентна съвкупност от принципи, методи и модели, които се използват в моделирането и реализацията на организационната структура, бизнес процесите, информационните системи и цялостната технологична и комуникационна инфраструктура.

Изграждането и документирането на описаните по-горе елементи и компоненти се превръща в жизнена необходимост за определяне на информационните потоци: дефинирането на процесите, които ще бъдат автоматизирани; данните, които ще бъдат използвани; приложенията, които трябва да бъдат изградени; и необходимата технологична инфраструктура за тяхното функциониране. В този дух, Архитектурата на е-осигуряване условно се разделя на четири архитектурни слоя:

- **Архитектурен бизнес слой**, в рамките на който се определя бизнес стратегията, управлението, организацията и дефиниране и моделиране на ключовите бизнес процеси;
- **Архитектурен слой за управление на данните**, който поддържа описание на структурата на данните, логическото и физическото им представяне, както и средствата за тяхното управление;
- **Архитектурен слой на приложенията**, чрез който се дефинира общата визия за отделните приложения и модули, техните взаимодействия, както и връзката им с основните бизнес процеси на организацията;

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

- **Архитектурен технологичен слой**, включващ описание на софтуерните и хардуерни възможности, които се изискват за осигуряване въвеждането в експлоатация и коректна работа на услугите, свързани с бизнес процесите, данните и приложенията.

Детайлно описание на Архитектурата на е-осигуряване по слоеве е представено в Приложение №3 към Секторна стратегия „е-осигуряване“.

Избраният подход допълва ангажиментите на НОИ по заложения национален модел на развитие на електронното управление чрез оползотворяване на възможностите, които предоставят хоризонталните и централните ИКТ ресурси на електронното управление. С цел изграждане на съвместими технологични решения, НОИ прилага единната архитектура на електронното управление на две нива: (1) за целите на единна архитектурна рамка на национално ниво чрез използване на информационните ресурси, комуникационните процеси и моделите на взаимодействие, заложи в Архитектура на електронното управление в Република България: предвидени са конкретни мерки за осигуряване на сигурен и повсеместен достъп на всички потребители; използване на хоризонталните и централизираните системи и споделените ресурси на електронното управление и единния модел за заявяване и предоставяне на електронните административни услуги и вътрешните електронни административни услуги; интеграция, стандартизация и постоянна актуализация на инфраструктурата, в т.ч. относно оперативната съвместимост, електронната идентификация и мрежова и информационна сигурност; прилагане на иновативни технологии и др.; и (2) вътрешно за целите на изграждане на Архитектура на е-осигуряване, чрез която да се постигне ефективна и ефикасна трансформация на модела на работа със социалноосигурителни данни и информация. В тази връзка, НОИ припознава стратегическите цели на национално ниво за трансформиране на администрацията в цифрова посредством: оптимизация на работните процеси и промяна на модела на данните за предоставяне на електронни услуги по подразбиране; осигуряване на оперативна съвместимост и надеждна защита на информационните ресурси по подразбиране; единна политика за (пре-)използване на централизираните, хоризонталните и споделените информационни ресурси на електронното управление; и електронно административно обслужване, ориентирано към потребителите, в т.ч. чрез улеснено взаимодействие за целите на междуведомствения обмен и в трансграничен контекст; като ги развива и допълва.

6. Специфични цели на „е-осигуряване“

Отчитайки идентифицираните нужди, визия и модел на развитие и следвайки водещите принципи на работа при изпълнение на настоящата стратегия, НОИ дефинира **специфични цели на „е-осигуряване“** (Таблица 3), кореспондиращи със стратегическите и специфичните цели на електронното управление, като ги доразвива в контекста на дейността на Института.

Таблица 3. Съответствие на целите на „е-осигуряване“ и е-управление

Стратегическа цел на „е-осигуряване“	Специфична цел на „е-осигуряване“	Цели за развитие на е-управлението в Република България, 2019-2025 г.
Стратегическа цел 1 „Трансформиране на НОИ в цифрова администрация чрез изграждане и развитие на информационни системи, цифрови регистри, цифрови платформи и технологични решения и оползотворяване на възможностите, които предоставят хоризонталните и централните ИКТ ресурси на електронното управление“	Специфична цел 1.1 „Развитие на стратегически документи и нормативна уредба за прилагане на принципите и политиките на електронното управление“	Стратегическа цел 1 „Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови“ Стратегическа цел 2 „Електронно административно обслужване, ориентирано към потребителя“
	Специфична цел 1.2 „Развитие на процесно-ориентирания подход на работа“	
	Специфична цел 1.3 „Развитие на информационна и комуникационна инфраструктура, осигуряваща бързодействие и работоспособност“	
	Специфична цел 1.4 „Развитие на информационна и комуникационна инфраструктура, осигуряваща високо ниво на сигурност“	Стратегическа цел 1 „Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови“ Специфична цел 1.3 „Осигуряване на надеждност и информационна сигурност на информационните ресурси на е-управление“
	Специфична цел 1.5 „ЕИССО като неразделна част от Архитектурата на електронното управление“	Стратегическа цел 1 „Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови“ Специфична цел 1.1 „Осигуряване на оперативна съвместимост на информационни ресурси по подразбиране“

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

		<p>Специфична цел 1.3 „Осигуряване на цифрови решения информационни системи и споделени ресурси на електронното управление“</p>
	<p>Специфична цел 1.6 „Популяризиране и насърчаване на участието“</p>	<p>Стратегическа цел 2 „Електронно административно обслужване, ориентирано към потребителя“</p> <p>Специфична цел 2.1 „Улесняване на взаимодействието и изграждането на доверие между потребителя и администрациите, публичните институции, лица, осъществяващи публични функции, и организацияте, предоставящи обществени услуги“</p>
	<p>Специфична цел 1.7 „Електронно включване и приобщаване“</p>	
<p>Стратегическа цел 2 „Електронно управление на държавното обществено осигуряване, базирано на данни“</p>	<p>Специфична цел 2.1 „Развитие на съществуващите системи в обхвата на ЕИССО“</p>	<p>Стратегическа цел 1 „Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови“</p> <p>Специфична цел 1.1 „Осигуряване на оперативна съвместимост на информационни ресурси по подразбиране“</p> <p>Специфична цел 1.3 „Осигуряване на цифрови решения информационни системи и споделени ресурси на електронното управление“</p> <p>Специфична цел 1.4 „Оптимизация на работните процеси в администрация и промяна на модела на данни за предоставяне на електронни услуги по подразбиране“</p>
	<p>Специфична цел 2.2 „Изграждане и развитие на електронно социалноосигурително досие“</p>	
	<p>Специфична цел 2.3 „Развитие на осигурителния архив“</p>	
	<p>Специфична цел 2.4 „Развитие на справочно-аналитична дейност на НОИ“</p>	<p>Стратегическа цел 1 „Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови“</p> <p>Специфична цел 1.4 „Оптимизация на работните процеси в администрация и промяна на модела на данни за предоставяне на електронни услуги по подразбиране“</p>
	<p>Специфична цел 2.5 „Прилагане на принципите за отворени данни“</p>	
	<p>Специфична цел 2.6 „Прилагане на принципите за управление на данните“</p>	
		<p>Специфична цел 2.7 „Приложение на иновативни технологии в НОИ“</p>
<p>Стратегическа цел 3 „Разработване и предоставяне на цифрови услуги в областта на социалното осигуряване и</p>	<p>Специфична цел 3.1 „Развитие на единна входно-изходна точка за ЕИССО за комуникация, обмен на информация и предоставяне на услуги на осигурени и задължени лица“</p>	<p>Стратегическа цел 1 „Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови“</p> <p>Специфична цел 1.1 „Осигуряване на оперативна съвместимост на информационни ресурси по подразбиране“</p>

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

обмен на социално-осигурителна информация“		<p>Специфична цел 1.3 „Осигуряване на цифрови решения информационни системи и споделени ресурси на електронното управление“</p> <p>Специфична цел 1.4 „Оптимизация на работните процеси в администрация и промяна на модела на данни за предоставяне на електронни услуги по подразбиране“</p> <p>Стратегическа цел 2 „Електронно административно обслужване, ориентирано към потребителя“</p> <p>Специфична цел 2.1 „Улесняване на взаимодействието и изграждането на доверие между потребителя и администрациите, публичните институции, лица, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги“</p>
	Специфична цел 3.2 „Присъединяване към европейската единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми“	<p>Стратегическа цел 2 „Електронно административно обслужване, ориентирано към потребителя“</p> <p>Специфична цел 2.1 „Улесняване на взаимодействието и изграждането на доверие между потребителя и администрациите, публичните институции, лица, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги“</p> <p>Специфична цел 2.2 „Трансгранично електронно административно обслужване“</p>
	Специфична цел 3.3 „Оптимизация на междуведомствения обмен“	<p>Стратегическа цел 1 „Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови“</p> <p>Специфична цел 1.1 „Осигуряване на оперативна съвместимост на информационни ресурси по подразбиране“</p> <p>Специфична цел 1.3 „Осигуряване на цифрови решения информационни системи и споделени ресурси на електронното управление“</p>
	Специфична цел 3.4 „Обмен на социалноосигурителна информация на европейско ниво“	<p>Стратегическа цел 2 „Електронно административно обслужване, ориентирано към потребителя“</p> <p>Специфична цел 2.2 „Трансгранично електронно административно обслужване“</p>

7. Мерки за постигане на целите и очакваните резултати

Конкретните мерки за постигане на заложените в Секторната стратегия „е-осигуряване“ цели и очаквани резултати са представени в *Таблица 4*. Дефинират се в детайли в прилежащата към стратегията Пътна карта за изпълнение на Секторна стратегия „е-осигуряване“ (2018-2025 г.), в т.ч. относно обхвата, етапите, сроковете, очакваните резултати и целеви индикатори и необходимия бюджет за изпълнение на всяка от мерките, реализиращи приоритетите на настоящата стратегия до 2025 г.

Предвидените мерки развиват изведените от НОИ концепции и организационни реформи относно изграждане и развитие на електронно социалноосигурително досие и електронен осигурителен архив.

Единното електронно социалноосигурително досие ще обхваща:

- Агрегирани данни за осигурявано или придобило право на парични обезщетения, помощи или гарантирани вземания лице, относно натрупана осигурителна информация за парични обезщетения, помощи или гарантирани вземания, във връзка с определяне на правото за тяхното получаване, изчисляването на размера и изплащането им съгласно действащото законодателство (Кодекс за социално осигуряване, Закон за отбраната и въоръжените сили на Република България и Закон за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя): Тези данни отразяват събитията, формиращи осигурителния стаж за рисковете „Общо заболяване и майчинство“ и „Безработица“, осигурителния доход и/или обвързаните с настъпили осигурителни рискове и др. събития, които могат да настъпят в живота на осигурявано или придобилото право на парични обезщетения, помощи или гарантирани вземания лице, свързани с определяне на правото за тяхното получаване, изчисляването на размера и изплащането им съгласно действащото законодателство, както и прогнозни данни за периоди, размер на обезщетение за бременност и раждане и/или други индикатори за социалното осигуряване на лицето; както и данните за регистрирани трудови злополуки и професионални болести, за длъжници към фондовете на държавното обществено осигуряване и друга относима документация и данни, свързани с функциите на НОИ.
- Агрегирани данни за осигурявано или придобило право на пенсия или добавка към пенсия лице, относно натрупана осигурителна информация за пенсия и/или във връзка с определяне на правото за нейното получаване, изчисляването на размера и изплащането ѝ съгласно действащото законодателство²⁰: Тези данни отразяват събитията, формиращи осигурителния стаж, осигурителния доход

²⁰ Съвкупността от тези данни е известна още като единно осигурително досие за пенсия.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

и/или обвързани с настъпили осигурителни рискове и др. събития, които могат да настъпят в живота на осигурявано или придобилото право на пенсия или добавка към пенсия лице, свързани с определяне на правото за нейното получаване, изчисляването на размера и изплащането ѝ съгласно действащото законодателство, както и прогнозни данни за периоди, размер на пенсия и/или други индикатори за социалното осигуряване на лицето.

Изграждането на единно електронно социалноосигурително досие ще позволи поддържането на единни осигурителни профили за всички осигурени лица, самоосигуряващи се и осигурители и ще създаде условия за обособяване на относимата информация за външен (публичен) и вътрешен (служебен) достъп, ориентирана към субектите на правата (осигурени и самоосигуряващи се), задължените лица (осигурители и самоосигуряващи се), други администрации и публични организации при изпълняване на техни услуги, длъжностни лица в НОИ при администриране на услугите, контролните дейности, анализите и прогнозите на Института.

Чрез разработването на **Интегрирана информационна система за пенсиите** ще се управлява знанието (метаданните) за съвкупността от структурирани данни и неструктурирани електронни документи за осигурителен стаж и доход, както и друга относима документация и данни на всяко осигурявано или придобиващо право на пенсия или добавка към пенсия лице по част първа от Кодекса за социално осигуряване, необходима за определяне на датата на отпускане, изчисляването на размера и изплащането ѝ.²¹

Информационна система „Електронно социалноосигурително досие“ ще обслужва единното електронно социалноосигурително досие като управлява логическите връзки между съвкупността от структурирани данни и неструктурирани електронни документи в единното социалноосигурително досие, включително чрез осигуряване на свързаност и обмен на данни с Интегрираната информационна система за пенсиите.²²

НОИ разработва и концепция за нова **Интегрирана информационна система на осигурителния архив**, която да замени съществуващите на модулен принцип решения, познати под общото наименование Информационна система „Осигурителен архив“. Чрез тази нова система ще се обедини логически и технологично съществуващата функционалност в съответствие на съвременните стандарти и изисквания за поддържане на дигитален архив на НОИ.

Единният портал за електронни услуги на НОИ има за цел да служи като унифицирана единна входно-изходна точка за Единната информационна система на

²¹ Описаните решения се реализират като част от изпълнението на Проект „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“ (в процес на изпълнение), по Договор № BG05SFOP001-1.008-0001-C02.

²² Описаните решения се реализират като част от изпълнението на Проект „Развитие и въвеждане на Архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“ (в процес на изпълнение), по Договор № BG05SFOP001-1.020-0001-C01.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

социалното осигуряване за комуникация, обмен на информация и предоставяне на услуги към осигурени и задължени лица, надграждайки и развивайки текущите в НОИ решения и нужди в контекста на Архитектурата на е-осигуряване. Тя включва всички налични и бъдещи информационни системи, осигуряващи автоматизирането на бизнес логиката, базирано на единното електронно социалноосигурително досие. Чрез ЕПЕУ ще се предоставят електронни (административни) и справочни услуги, ще се осъществява електронна комуникация с осигурители, самоосигуряващи се и осигурени лица в процеса на отпускане на съответните обезщетения, помощи, пенсии и др., както и за осигуряване на възможност за изпълнение на законови задължения на осигурителите за удостоверяване на свързани с това обстоятелства изцяло по електронен път. През ЕПЕУ ще се предостави достъп до единните осигурителни профили за осигурени лица/самоосигуряващи се лица (към момента на създаване, преди или след това) и осигурители/самоосигуряващи се лица (към момента на създаване, преди или след това), осигурени от единното електронно социалноосигурително досие.

ЕПЕУ се разработва в съответствие с Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги на държавната администрация, и осигурява вход с еднократно удостоверяване. Ще се използват ресурсите на електронното управление, развивани и поддържани от Министерството на електронното управление, чрез интегриране на ЕПЕУ с компонентите на Единния модел и в съответствие с Архитектурата на електронното управление.

Достъпът до единните осигурителни профили, в едно с възможността за достъпване на реализираните от НОИ административни и справочни услуги, ще се реализира и през „Моето пространство“, част от Единния портал за достъп до електронни административни услуги, след съответния процес на идентификация и в условията на интеграция на ЕПЕУ с Единния портал за достъп до електронни административни услуги.

Ще се реализират различни **нотификационни механизми** за уведомяване на участниците в процесите за различни събития, настъпили в хода на производствата и при предоставяне на услугите на НОИ (по електронна поща, SMS, чрез Системата за сигурно електронно връчване или по други канали).

Технологичната платформа за информационно и процесно междуведомствено взаимодействие, от своя страна, ще служи като единна входно-изходна точка за обмен на информация, подобряваща и гарантираща бързия, надежден и сигурен обмен на информация, като се избегнат множеството сложни директни връзки и алтернативни решения, съществуващи към момента, и ще доразвие възможностите, които интеграционният слой на електронното управление, поддържан от Министерството на електронното управление, предоставя на НОИ за обмен на удостоверителна и справочна информация. Ще се дефинира вътрешен за НОИ стандарт за разработване на адаптери (чрез допълване на стандарта, разработен и утвърден от Министерството на електронното управление“), чрез които ще реализират вътрешните за НОИ връзки със съществуващите първични източници на документи и данни, както и предоставяне на

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

вътрешни електронни административни услуги към други ведомства, директно или през интеграционния слой на електронното управление.

Информационната система за електронен обмен на социалноосигурителна информация ще реализира комуникацията между националните компетентни институции и съответните институции от други държави-членки посредством Системата за електронен обмен на данни за социалната сигурност, с помощта на която институциите за социална сигурност в ЕС обменят информация за приложимото законодателство, заболявания, професионални заболявания, трудови злополуки, пенсии, безработица и семейни обезщетения, съгласно правилата на ЕС за координация на социалната сигурност, чрез обмен на структурирани електронни документи и следване на единни процедури.²³

Планирано развитие на Единната информационна система на социалното осигуряване чрез изграждането на единно електронно социалноосигурително досие, въвеждането на Интегрирана информационна система на осигурителния архив, развитието на единна входно-изходна точка за двупосочна комуникация със заинтересованите страни в административните производства в областта на държавното обществено осигуряване и единен подход при междуведомствения обмен, включително чрез използване на информационните ресурси на електронното управление, поддържани на национално ниво, и разработването на Информационната система за електронен обмен на социалноосигурителна информация, за периода 2021-2023 г. – по текущи проекти и инициативи на НОИ – е онагледено в Приложение №4.

Предвидени са мерки за усъвършенстване на съществуващите системи в обхвата на Единната информационна система на социалното осигуряване, включително за прилагане на принципите за отворени данни, и развитие на справочно-аналитичната дейност на НОИ, предвидени в контекста на единната Архитектура на е-осигуряване и трансформацията на модела на работа със социалноосигурителна информация; както и редица организационни и технологични мерки, насочени към предоставяне на услуги, ориентирани към потребителя, електронно включване и приобщаване.

Обособени са мерки за прилагане на принципите за управление на данните, в съответствие с Европейска стратегия за данните и предвидените общи европейски пространства за данни. Планирани са мерки за разработване на: Политика за развитие на НОИ, базирана на данни; механизми за прилагане на принципите за откриваемост, достъпност, оперативна съвместимост и повторна използваемост на данните; и механизми за споделяне на данни. Въз основа на изведената Политика, ще се търси и приложение на разпределени технологии, използване на изкуствен интелект и прилагане на иновативни услуги за анализ на големи данни.

Отделна група от мерки развива процесно-ориентирания подход на работа във всички функционални направления на НОИ и технологичната инфраструктура на

²³ Описаното решение се реализира като част от изпълнението на Проект „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социалноосигурителна информация EESSI“ (в процес на изпълнение), по Договор № BG05SFOP001-1.024-0001-C01.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Института, за обезпечаване реализирането на „е-осигуряване“, включително относно повишаване на бързодействието и работоспособността на системите, оперативната съвместимост и повишаване на сигурността и интегритета на информацията.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Таблица 4. Мерки за постигане на стратегически цели и специфични цели на „е-осигуряване“ и очаквани резултати

Стратегическа цел „е-осигуряване“	Специфична цел „е-осигуряване“	Мерки и действия за развитие	Резултат за постигане към 2025 г.
1. Трансформирани на НОИ в цифрова администрация чрез изграждане и развитие на информационни системи, цифрови регистри, цифрови платформи и технологични решения и оползотворяване на възможностите, които предоставят хоризонталните и централните ИКТ ресурси на електронното управление	1.1. Развитие на стратегически документи и нормативна уредба за прилагане на принципите и политиките на електронното управление	<p>1.1.1. Развитие на стратегически документи за обезпечаване изпълнението на целите на „е-осигуряване“</p> <p>1.1.2. Развитие на вътрешната нормативна уредба за прилагане на принципите и политиките на електронното управление</p> <p>1.1.3. Разработване на Стратегия за управление на промяната в НОИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобро междусекторно управление и планиране в областта на електронното управление, включително трансгранична оперативна съвместимост, по-добри административни услуги и комуникация с гражданите и насърчаване на местните иновации ▪ Стратегически документи на НОИ, обезпечавщи изпълнението на целите на „е-осигуряване“ ▪ Вътрешна нормативна уредба, осигуряваща прилагането на ефективно е-управление и дигиталното по подразбиране ▪ Подобрен капацитет за проектиране и планиране на инициативи за усъвършенстване управлението на социалното осигуряване на национално и регионално ниво
	1.2. Развитие на процесно-ориентиран подход на работа	<p>1.2.1. Прилагане на процесно-ориентирания подход на работа във всички функционални направления на НОИ</p> <p>1.2.2. Въвеждане и прилагане на утвърдени методологии и стандарти</p> <p>1.2.3. Усъвършенстване прилагането на методологии за управление на ИТ процеси и тяхното управление</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Актуализирани принципи, методи и модели на работа в НОИ ▪ Наличен достатъчен организационен и кадрови капацитет за целите на е-осигуряване

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

	<p>1.3. Развитие на информационната и комуникационната инфраструктура, осигуряваща бързодействие и работоспособност</p>	<p>1.3.1. Осъвременяване на хардуерни и комуникационни ресурси за усъвършенстване на Архитектурата на е-осигуряване</p> <p>1.3.2. Технологично обезпечаване функционирането на Информационна система за електронен обмен на социалноосигурителна информация</p> <p>1.3.3. Технологично обезпечаване функционирането на Национален координационен център за Системата за електронен обмен на данни за социалната сигурност</p> <p>1.3.4. Доставка на лицензи за право на ползване и поддръжка на актуални версии на използван от НОИ системен, базов и приложен софтуер</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Наличен достатъчен технологичен капацитет за целите на е-осигуряване ▪ Функциониращ Национален координационен център за Системата за електронен обмен на данни за социалната сигурност
	<p>1.4. Развитие на информационната и комуникационната инфраструктура, осигуряваща високо ниво на сигурност</p>	<p>1.4.1. Развитие на системата за мрежова и информационна сигурност</p> <p>1.4.2. Адаптиране на идентификационните процеси в НОИ към Националната схема за електронна идентификация</p> <p>1.4.3. Усъвършенстване на Резервния център на НОИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Прилагане на актуализирани политики и процедури за защита и достъп до лични данни ▪ Прилагане на актуализирани процедури за мрежова и информационна сигурност в съответствие на действащото законодателство и стандарти за сигурност
	<p>1.5. ЕИССО като неразделна част от Архитектурата на електронно</p>	<p>1.5.1. Реализиране на свързаност на ЕИССО с хоризонталните системи на електронното управление</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Присъединяване на ЕИССО към Архитектурата на електронното управление ▪ Присъединяване на ЕИССО към облачната архитектура на е-управление

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

	то управление	<p>1.5.2. Реализиране на свързаност на ЕИССО с интеграционния слой на електронното управление</p> <p>1.5.3. Развитие на ЕИССО за използване на споделените ресурси на електронното управление</p>	
	1.6. Популяризиране и насърчаване на участието	<p>1.6.1. Развитие на механизми за сътрудничество с частния сектор и неправителствени организации, отчитайки постиженията в областта на ИТ</p> <p>1.6.2. Разработване на (само-) обучителни материали за осигурени лица и самоосигуряващи се лица и осигурители за работа с единните осигурителните профили и новореализираните комуникационни механизми и електронни услуги</p> <p>1.6.3. Подобряване на уменията, повишаване на квалификацията и изграждане на стратегии за учене през целия живот за служители на НОИ за подобряване на ефективността и предоставянето на услуги на гражданите</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подобрена координация и взаимодействие със заинтересованите страни за целите на е-осигуряване ▪ Проведени информационни кампании и обучения ▪ Осигуряване на възможност за активно ползване на достъпни електронни услуги, ориентирани към потребителя ▪ Наличен достатъчен организационен капацитет за целите на е-осигуряване ▪ Подобрена комуникация и координация между звената в НОИ на национално и регионално ниво за изпълнение на публични политики и подобряване на ефективността и предоставянето на услуги на гражданите
	1.7. Електронно включване и приобщаване	<p>1.7.1. Въвеждане на интелигентна система за управление на опашките в приемните на териториалните подразделения на НОИ</p> <p>1.7.2. Разработване на алтернативни канали за достъп до електронни</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Въведена интелигентна система за управление на опашките в приемните на териториалните подразделения на НОИ ▪ Модернизиран Контактен център на НОИ ▪ Осигуряване на възможност за активно ползване на достъпни електронни

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

		<p>услуги на НОИ през мобилни устройства</p> <p>1.7.3. Модернизация и реинжинеринг на Контактния център на НОИ</p> <p>1.7.4. Разработване и внедряване на Система за измерване степента на удовлетвореност на потребителите в реално време</p>	услуги, ориентирани към потребителя
2. Електронно управление на държавното обществено осигуряване, базирано на данни	2.1. Развитие на съществуващите системи в обхвата на ЕИССО	<p>2.1.1. Регистров одит и развитие на регистрите на НОИ</p> <p>2.1.2. Одит на функционалността на съществуващите системи в обхвата на ЕИССО (<i>извън описаните по Мерки 2.1.3 и 2.1.4</i>)</p> <p>2.1.3. Функционално надграждане на специализираните информационни системи, обслужващи с пенсиите (<i>във връзка с изграждане на електронно социалноосигурително досие по Специфична цел 2.2</i>)</p> <p>2.1.4. Функционално надграждане на специализираните информационни системи, обслужващи паричните обезщетения, помощите и гарантираните вземания (<i>във връзка с изграждане на електронно социалноосигурително досие по Специфична цел 2.2</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Създаване/надграждане на регистри на НОИ в изпълнение на законови задължения и изисквания за формализиране, намаляване/ограничаване на употребата на неструктурирани данни, семантична оперативна съвместимост и информационна сигурност ▪ Планиране на поетапно пренаписване, надграждане и/или обединяване на съществуващи информационни системи и обслужващите регистрите бази данни ▪ Функционално надградени специализирани информационни системи на НОИ в съответствие с Архитектурата на е-осигуряване
	2.2. Изграждане и развитие на	2.2.1. Създаване на Електронно	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Създадено Електронно социалноосигурително досие в частта за агрегиране

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

	електронно социалноосигурително досие	осигурително досие за пенсия 2.2.2. Консолидиране на наличните и обхващане на нови източници на данни за пенсиите 2.2.3. Създаване на Електронно социалноосигурително досие 2.2.4. Консолидиране на наличните и обхващане на нови източници на данни за парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания	на данни за осигурявано или придобило право на пенсия или добавка към пенсия лице, относно натрупана осигурителна информация за пенсия и/или във връзка с определяне на правото за нейното получаване, изчисляването на размера и изплащането ѝ съгласно действащото законодателство (Електронно осигурително досие за пенсия) ▪ Внедрено Ядро на Интегрираната информационна система за пенсиите за обслужване на Електронното осигурително досие за пенсия за всяко осигурено или придобило право на пенсия или добавка към пенсия лице ▪ Създадено Електронно социалноосигурително досие в частта за агрегиране на данни за осигурявано или придобило право на парични обезщетения, помощи или гарантирани вземания лице, относно натрупана осигурителна информация за парични обезщетения, помощи или гарантирани вземания, във връзка с определяне на правото за тяхното получаване, изчисляването на размера и изплащането им съгласно действащото законодателство, и осъществяване на логическа и физическа връзки с електронното осигурително досие за пенсия ▪ Внедрена Информационна система „Електронно социалноосигурително досие“ за обслужване на Електронното социалноосигурително
--	---------------------------------------	---	--

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

			<p>досие за всяко осигурено лице, самоосигуряващ се и осигурител, в т.ч. изграждане на свързаност с Ядрото на Интегрираната информационна система за пенсиите</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Реализирани интеграционни процеси с първичните източници на документи, данни и информация за пенсиите, парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания ▪ Свързаност на Електронното осигурително досие за пенсия, чрез Ядрото на Интегрираната информационна система за пенсиите, с ЕПЕУ и ТПИПМВ ▪ Свързаност на Електронното социалноосигурително досие, чрез Информационна система „Електронно социално-осигурително досие“, с ЕПЕУ и ТПИПМВ
	2.3. Развитие на осигурителния архив	<p>2.3.1. Развитие на осигурителния архив на НОИ</p> <p>2.3.2. Повишаване ефективността на служителите на НОИ чрез изграждане на концепция за управление на процесите по събиране, разпространение, използване, съхраняване и архивиране на интелектуалните ресурси и опит в НОИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Внедрена Интегрирана информационна система на осигурителния архив ▪ Внедрена система за управление на знанието
	2.4. Развитие на справочно-аналитична дейност на НОИ	<p>2.4.1. Одит на справочно-аналитичната дейност на НОИ</p> <p>2.4.2. Разработване на цялостна Концепция за развитие на Справочно-</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разработена Политика за развитие на НОИ, базирана на данни ▪ Разработена Концепция за развитие на Справочно-аналитична платформа на

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

		аналитична платформа на НОИ 2.4.3. Разработване и внедряване на Справочно-аналитична платформа на НОИ	НОИ и план за действие за внедряването ѝ ▪ Разработена Справочно-аналитична платформа на НОИ, включително чрез внедряване на иновативни технологии
	2.5. Прилагане на принципите за отворени данни	2.5.1. Разработване и внедряване на онлайн интерфейс и практически механизми за достъп до статистически данни и отчетна информация на НОИ	▪ Разработени механизми за прилагане на принципите за отворени данни
	2.6. Прилагане на принципите за управление на данните	2.6.1. Разработване на Политика за развитие на НОИ, базирана на данни 2.6.2. Разработване на механизми за споделяне на данни 2.6.3. Разработване на механизми за прилагане на принципите за откриваемост, достъпност, оперативна съвместимост и повторна използваемост на данните	▪ Разработени механизми за прилагане на принципите за управление на данните
	2.7. Приложени е на иновативни технологии в НОИ	2.7.1. Тестване и валидиране на експериментални приложения на разпределени технологии 2.7.2. Тестване и валидиране на експериментални приложения на иновативни технологии при използване на изкуствен интелект и големи данни	▪ Създаден механизъм за идентифициране и наблюдение на нови технологии и тяхното прилагане в „е-осигуряване“ ▪ Наличен достатъчен иновативен капацитет за целите на е-осигуряване
3. Разработване и предоставяне на цифрови услуги в	3.1. Развитие на единна входно-изходна точка за ЕИССО за	3.1.1. Привеждане на съществуващите портали на НОИ в съответствие със законовите изисквания	▪ Създаване на единна входно-изходна точка за ЕИССО за комуникация, обмен на информация и предоставяне на услуги към осигурени и задължени

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

областта на социалното осигуряване и обмен на социално-осигурителна информация	комуникация, обмен на информация и предоставяне на услуги на осигурени и задължени лица	3.1.2. Изграждане и развитие на Единен портал за електронни услуги на НОИ 3.1.3. Надграждане на административните услуги на НОИ до ниво на електронизация 3/4 3.1.4. Развитие на справочните услуги на НОИ	лица, в т.ч. достъпна за хора с увреждания ▪ Приложен Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги на държавната администрация в НОИ ▪ Свързаност на ЕПЕУ с Единния портал за достъп до електронни административни услуги ▪ Осигурен достъп в режим 24/7 до осигурителните профили на всяко осигурено или придобило право на пенсия, парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания лице и самоосигуряващ се ▪ Осигурен достъп в режим 24/7 до осигурителните профили на всеки осигурител и самоосигуряващ се като задължени лица във връзка с функциите на НОИ ▪ 100% електронизация на услугите на НОИ ▪ Реализирана възможност за прозрачна и навременна електронна комуникация с осигурители, самоосигуряващи се и осигурени лица ▪ Осигурена възможност за изпълнение на законови задължения на осигурителите за удостоверяване на обстоятелства, свързани с процесите по отпускане и изплащане на пенсии, парични обезщетения, помощи и т.н. по електронен път ▪ Реализирани нотификационни
--	---	--	--

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

			механизми за потребителите
	3.2. Присъединяване към европейската единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми	3.2.1. Развитие на ЕИССО за предоставяне на достъп до информация, процедури и услуги на държавното обществено осигуряване 3.2.2. Развитие на националната система за обслужване на потребителите за предоставяне на услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми през европейската единна цифрова платформа	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми в областта на държавното общество осигуряване чрез европейската единна цифрова платформа ▪ Трансгранично предоставяне на е-услуги
	3.3. Оптимизация на междуведомствения обмен	3.3.1. Разработване, внедряване и развитие на Технологична платформа за информационно и процесно междуведомствено взаимодействие 3.3.2. Разработване на услуги за предоставяне на информация за парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания 3.3.3. Разработване на услуги за предоставяне на информация за пенсиите	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Внедрена ТПИПМВ ▪ Реализирана свързаност на ТПИПМВ с интеграционната шина за обмен на удостоверителна и справочна информация (RegiX) ▪ Разработени вътрешни електронни административни услуги за автоматизирано предоставяне на данни за парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания ▪ Разработени вътрешни електронни административни услуги за автоматизирано предоставяне на данни за пенсиите ▪ Разработени и интегрирани към ТПИПМВ (съществуващи) услуги за обмен (получаване) на информация, необходима за извършване административните услуги на НОИ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

	<p>3.4. Обмен на социалноосигурителна информация на европейско ниво</p>	<p>3.4.1. Разработване и внедряване на Информационна система за електронен обмен на социалноосигурителна информация (<i>в партньорство</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Внедрена ИСЕОСОИ▪ Присъединена ИСЕОСОИ към средата за обмен на социалноосигурителна информация на европейско ниво▪ Реализиран автоматизиран обмен на данни с вътрешни за НОИ системи, регистри и бази данни▪ Разработен интерфейс за автоматизиран обмен на данни с частните пенсионноосигурителни дружества▪ Реализирана свързаност на ИСЕОСОИ с интеграционната шина за обмен на удостоверителна и справочна информация (RegiX)▪ Трансгранично предоставяне на е-услуги
--	---	---	--

8. Източници на финансиране на изпълнението на стратегията

Финансирането на реализирането на Секторна стратегия „е-осигуряване“ е предвидено да се осъществява със средства от оперативни програми на ЕС, други финансови инструменти на ЕС, управлявани от ЕК и/или други европейски административни структури, бюджет на НОИ и/или други източници на финансиране.

В Пътната карта за изпълнение на Секторна стратегия „е-осигуряване“ (2018-2025 г.) за всяка специфична цел на НОИ са определени съответните мерки за изпълнение, в т.ч. индикативен бюджет и източник на финансиране.

9. Подход за управление на стратегията

9.1. Координация и контрол

За управление на информационните си ресурси, НОИ прилага водещи методологии за управление на ИТ проекти чрез организация за изпълнение на проектите на четири нива (Фигура 2).

Фигура 2. Организация за изпълнение на проекти в НОИ

Прилагайки подхода на „приспособяване“ на тези методологии към организационната среда и спецификите на системата на социалното осигуряване и социалната сигурност, НОИ е възприел организационен модел за изпълнение на Секторна стратегия „е-осигуряване“, при който е създадена организация на работа, в която ясно и точно са дефинирани нивата на организация; определени са органите, отговорни за организацията на отделните нива и са дефинирани ясно и точно техните функции, роли и отговорности; и е осигурено участието в управлението и изпълнението на проектите на представители на всички заинтересовани страни.

Таблица 5. Организационен модел за изпълнение на Секторна стратегия „е-осигуряване“

Ниво	Орган на управление
Ниво 1. Институционално (програмно) ниво	Надзорен съвет на НОИ
Ниво 2. Управленско (координационно) ниво	Съвет на управителя
Ниво 3. Оперативно ниво	ИТ мениджър на НОИ Ръководители на проекти
Ниво 4. Изпълнителско ниво	Ръководител софтуерна разработка

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Ролите и отговорностите на описаните по-горе органи на управление, са обособени, както следва:

1) Надзорен съвет на НОИ (НС)

НС управлява и координира цялостната дейност на НОИ, свързана с използване на информационните и комуникационни технологии при реализиране на основните и спомагателните процеси на държавното обществено осигуряване, и утвърждава резултатите от всеки етап от развитието ѝ.

НС определя развитието на всички проекти на НОИ в областта на информационните и комуникационните технологии, в съответствие с общите цели на НОИ и с оглед на държавната политика за развитие на електронното управление и политиката в областта на социалното осигуряване; като следи специализираната администрация на НОИ да изпълнява организационните и общите цели в областта на информационните и комуникационните технологии. Одобрява бюджетите и разходите, когато е необходимо, за отделните проекти.

НС разглежда и одобрява отчетите за изпълнение на Секторна стратегия „е-осигуряване“ по изготвените годишни планове за изпълнението ѝ.

НС разглежда и одобрява представени стратегически документи, които съдържат или са свързани с: (а) формулиране на стратегии, политики, процедури и други документи със сходно значение; (б) установяване на стратегически насоки и приоритети за използването на информационните и комуникационни технологии в НОИ; и (в) сътрудничество с партньори на НОИ за развитие на ИТ инфраструктурата на НОИ.

2) Съвет на управителя (СУ)

Функциите и задачите на СУ са свързани с:

- управление на развитието на всички компоненти на Архитектурата на е-осигуряване в съответствие с бизнес и технологичните промени, като одобрява промените в Архитектурата на е-осигуряване;
- контрол по съответствието на ИКТ проектите в НОИ към установените принципи, стандарти и изисквания на Архитектурата на е-осигуряване, и осигуряване на тяхната съвместимост със стратегическите цели на НОИ;
- реализиране на дейности по общо управление и координация на ИКТ проектите на НОИ за изпълнение на Секторна стратегия „е-осигуряване“;
- актуализиране на стратегията и пътната карта за изпълнението ѝ и разработване (и/или актуализиране) на Планове за изпълнение на стратегията за конкретни периоди.

СУ осъществява координация на дейностите по ИКТ проектите на НОИ, утвърждава плановете и приема резултатите от всяка фаза на отделните проекти, включително разглежда и одобрява отчетите за дейността на изпълнителите по отделните информационни и комуникационни проекти.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Взема решения за пускане в експлоатация на нови ИТ приложения и/или модули към Единната информационна система на социалното осигуряване. Взема решения относно приоритети и важни въпроси по отделните проекти. Разглежда и одобрява документи, регламентиращи работата по отделните проекти, взема решение за създаване на работни групи за решаване на конкретни задачи.

СУ предприема и други действия за идентифициране на конкретни бизнес нужди от използването на информационните и комуникационни системи и технологии и ефективното разпределение на ресурсите.

3) ИТ мениджър на НОИ и ръководители на проекти

Директорът на дирекцията, отговаряща за информационните и комуникационни технологии, с оглед на неговите задължения и отговорности, е ИТ мениджър на НОИ и отговаря пряко за реализиране на мерките за развитие на ИКТ инфраструктура, очертани от Секторна стратегия „е-осигуряване“. Той, ведно с ръководителите на проекти, изпълнява оперативните функции за управление на всички проекти в областта на информационните и комуникационни технологии и свързаните с тях сфери.

Ръководителите на проекти са компетентни длъжностни лица на ръководни или експертни позиции, определяни от Управителя на НОИ. Те се утвърждават от Управляващия орган на оперативната програма, в случаите на финансиране на проекта/-ите от структурните и кохезионни фондове на ЕС.

ИТ мениджърът и ръководителите на проекти осъществяват управлението на информационните и комуникационни технологии в НОИ, в цялост. Следят резултатите от всеки един от етапите на ИКТ проектите, организират, координират и контролират реализираните в тази връзка дейности и мерки в централното управление и териториалните поделения на НОИ.

ИТ мениджърът и ръководителите на проекти определят необходимите ресурси на централно и териториално ниво, както и изискванията към тях, с цел максимално ефективна работа на информационните и комуникационни технологии в администрацията на НОИ и свързани ведомства. Предлагат на СУ и НС проекти на документи, регламентиращи работата по проектите, свързани с използването и развитието на информационните и комуникационни технологии в НОИ.

4) Ръководител софтуерна разработка

Отговаря за прякото изпълнение на проектите относно ИКТ на НОИ под ръководството на ръководителите на проекти и в координация с ИТ мениджъра.

9.2. Партньорство със заинтересованите страни и публичност

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Изпълнението на настоящата стратегия изисква ефективна координация между страните, пряко ангажирани в осъществяването на секторната политика за „е-осигуряване“. За целта, не само е предвидена процедура по одобрение и актуализация на стратегията, но и целенасочени мерки за популяризиране, насърчаване на участието, електронно включване и приобщаване на заинтересованите страни, както и дейности за развитие на „е-осигуряване“ за нуждите на конкретни адресати (граждани, представители на бизнеса, организации, предоставящи обществени услуги, лица, осъществяващи публични функции, административни органи). Предвидени са информационни кампании и обучения, чрез които да се популяризира не само стратегията, но и конкретните технологични инструменти, които се разработват въз основа на нея.

Стратегията, ведно с прилежащата ѝ пътна карта, се публикува на уеб-сайта на НОИ.

Регулярно се провежда комуникация за подобряване на дигиталната култура на потребителите на НОИ при предлаганите от ведомството услуги, насърчава се използването на средствата за идентификация по електронен път, предлагани от НОИ, и използването на административните услуги по електронен път. Водещ предмет на всяко комуникационно действие са очакванията и изискванията на потребителите.

9.3. Процедура по одобрение и актуализация на стратегията

Одобрение

Секторна стратегия „е-осигуряване“ е разработена от НОИ.

За постигане на публичност и ефективност на Секторната стратегия „е-осигуряване“ и нейните цели, се инициират и провеждат дискусии и срещи със заинтересованите лица преди окончателното ѝ приемане.

Секторна стратегия „е-осигуряване“ се приема от Министерския съвет след съгласуване с Министерството на електронното управление.

Актуализация

Секторната стратегия „е-осигуряване“ се разглежда веднъж годишно от СУ и – при необходимост – се актуализира.

НС одобрява текущата версия на Секторната стратегия „е-осигуряване“ по предложение на СУ, ведно с прилежащите ѝ Пътна карта (и/или План за изпълнение) в техните актуализирани версии.

Разработването, координирането и провеждането на държавната политика по държавното обществено осигуряване се осъществява от министъра на труда и социалната политика. СУ съгласува секторната стратегия, ведно с прилежащите ѝ пътна карта и/или план за изпълнение, с министъра на труда и социалната политика в случаите,

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

когато предвидените мерки засягат изменения във формулирането и предоставянето на стратегическите приоритети и политики в областта на държавното обществено осигуряване. Развитието на информационните технологии в НОИ, дотолкова доколкото не е пряко обвързано с изменения в конкретна област на политика, а засяга единствено и само подобряване и развитие на дейността на НОИ в рамките на компетенциите на Института и/или служи за изпълнение на задължения на НОИ по действащо законодателство или обвързващи организационни мерки в областта на електронното управление и административното обслужване, не подлежи на съгласуване.

Секторна стратегия за развитие на електронното управление в НОИ, ведно с прилежащите ѝ пътна карта и/или план за изпълнение, подлежи на актуализация и в случаите на изменения в съществуващите и/или приемане на нови стратегически документи в областта на електронното управление.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Приложения

- Приложение №1: Нормативна уредба, регламентираща дейността на НОИ, в областта на системата за социална сигурност
- Приложение №2: Функционален обхват на Единната информационна система на социалното осигуряване на НОИ
- Приложение №3: Архитектура на е-осигуряване
- Приложение №4: Планирано развитие на ЕИССО по текущи проекти (2021-2023 г.)